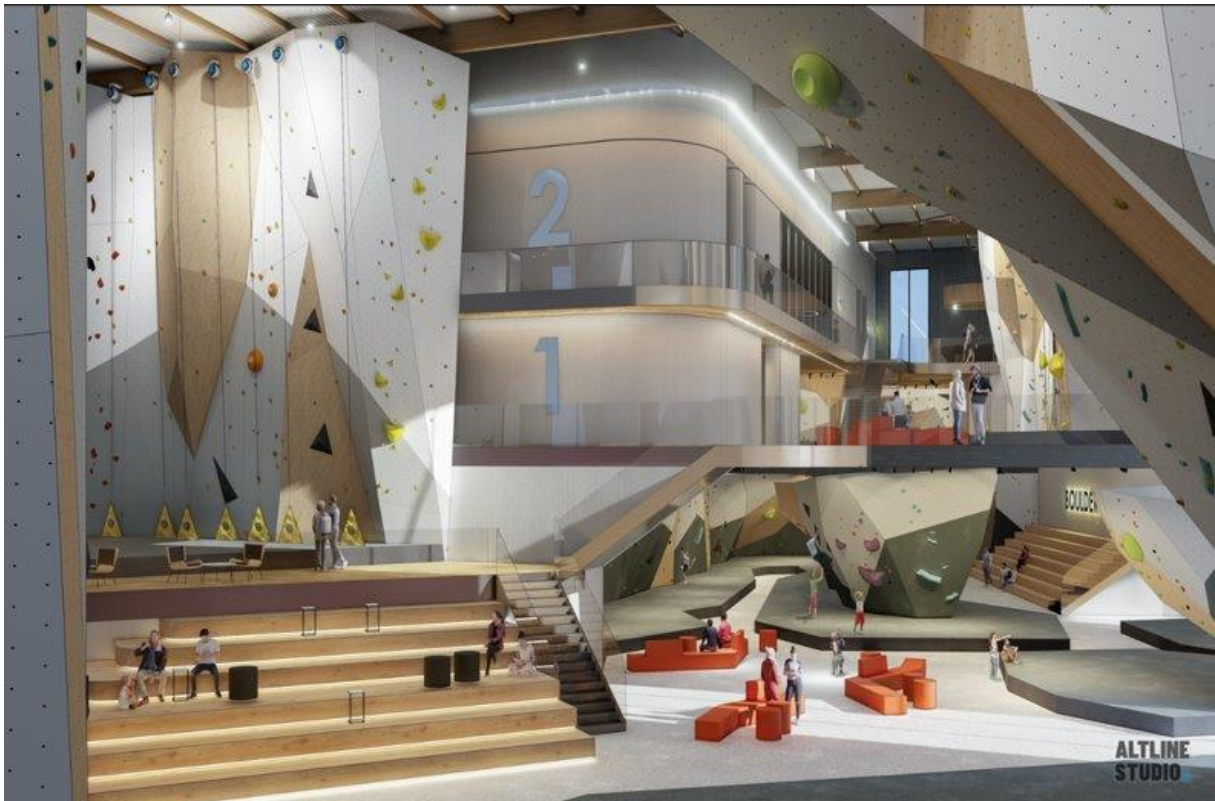

Forstudie nasjonalanlegg klatring

Norges klatreforbund

14.02.2023

Innhold

Innhold	2
1 Bakgrunn	4
1.1 Innledning.....	4
1.2 Norges klatreforbund	4
1.3 Utvikling NKF	4
1.4 Økonomi NKF.....	6
2 Behov.....	7
2.1 Stabile inntekter til finansiering av toppidrett og andre aktiviteter	7
2.2 Toppidrett.....	8
2.3 Mesterskapsanlegg/konkurranselanlegg	10
2.4 Kompetansesenter	10
2.5 Sideeffekter av nasjonalanlegg	10
3 Lokalisering.....	11
3.1 Kriterier for lokalisering.....	11
3.2 Østlandet – Oslo-regionen	14
3.2.1 Mesterskapsanlegg.....	16
3.2.2 Mulighet 1: Hellerudsletta i samarbeid med Oslo Klatreklubb og Kolsås Klatreklubb..	17
3.2.3 Mulighet 2: Utforske andre samarbeid i Oslo-regionen.....	17
3.3 Vestlandet – Bergen	17
3.4 Sør-Vestlandet – Nord-Jæren/Stavanger	20
3.5 Trøndelag – Trondheim	22
3.5.1 Mulighet 1: Falkenberg i Trondheim i samarbeid med Trondheim Klatreklubb.....	24
3.6 Vurdering av sentralitet.....	25
3.7 Oppsummering lokalisering.....	25
4 Konsept for nasjonalanlegg	26
4.1 Introduksjon	26
4.2 Kravspesifikasjon	27
4.2.1 Innledning.....	27
4.2.2 Overordnede krav til nasjonalanlegg	27
4.2.3 «Field of Play»	28
4.2.4 «Back of House»	28
4.2.5 «Front of House».....	28
4.2.6 Klatrevegger og treningsfasiliteter	29
4.2.7 Andre krav og fasiliteter	31
5 Organisasjonsmodell	31

5.1	Eierskap	31
5.2	Overskudd	32
5.3	Drift.....	34
6	Budsjett og finansiering.....	34
6.1	Investeringsbudsjett.....	34
6.2	Finansiering	36
6.3	Driftsbudsjett.....	39
6.4	Oppsummering.....	43
7	Klima, miljø og bærekraft.....	44
8	Konklusjon og anbefaling	45
8.1	Oppsummering.....	45
8.2	Anbefaling.....	46
9	Referanser	47

1 Bakgrunn

1.1 Innledning

På klatretinget i august 2020 ble det vedtatt å «Begynne arbeidet med et nasjonalanlegg for klatring» som en del av strategiplanen for 2020-2022. Arbeidet ble påbegynt sommeren 2021. Dette ble fulgt opp gjennom vedtak av klatretinget i 2022 der det i strategiplanen for 2022-2024 ble vedtatt å «Etablere et prosjekt for å arbeide fram et nasjonalanlegg for klatring».

Som en oppfølging av vedtakene i klatreting 2020 og 2022 er denne forstudien utført med den hensikt å gi Norges klatreforbund (NKF) et vurderingsgrunnlag og retning for videre arbeid med nasjonalanlegg for klatring. Denne forstudien inneholder behovsbeskrivelse, lokaliseringsstudie, konseptutredning, organisasjonsmodell og budsjett og finansieringsmodell. Til slutt konkluderes det med en anbefaling for nasjonalanlegg.

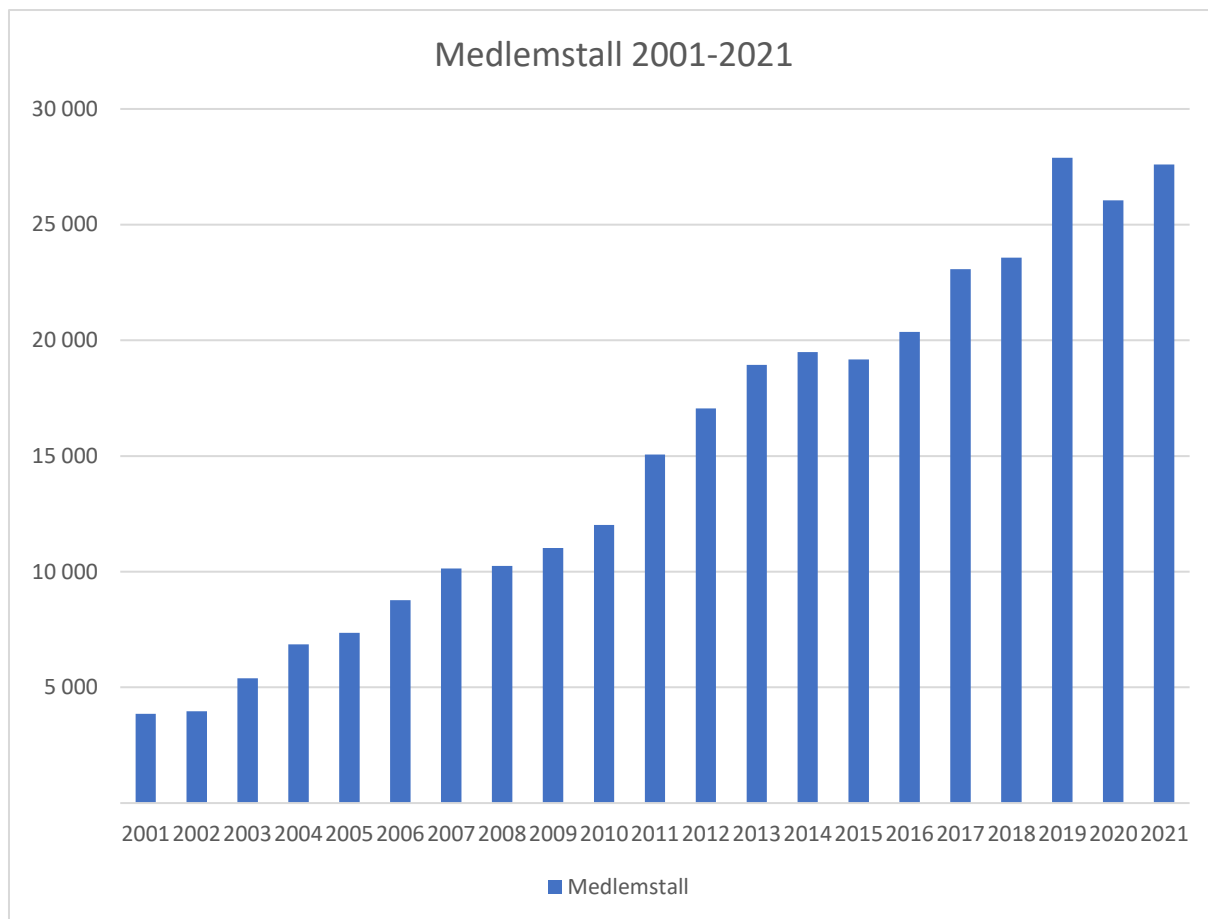
1.2 Norges klatreforbund

Norges idrettsforbund (NIF) og olympiske og paralympiske komité består av 55 særforbund, 11 idrettskretser, 328 idrettsråd og 9454 idrettslag, og har rett i underkant av 1,9 millioner medlemskap.

Norges klatreforbund ble stiftet i 1992 og er organisert som et særforbund i NIF. NKF har i dag i overkant av 27 000 medlemmer.

1.3 Utvikling NKF

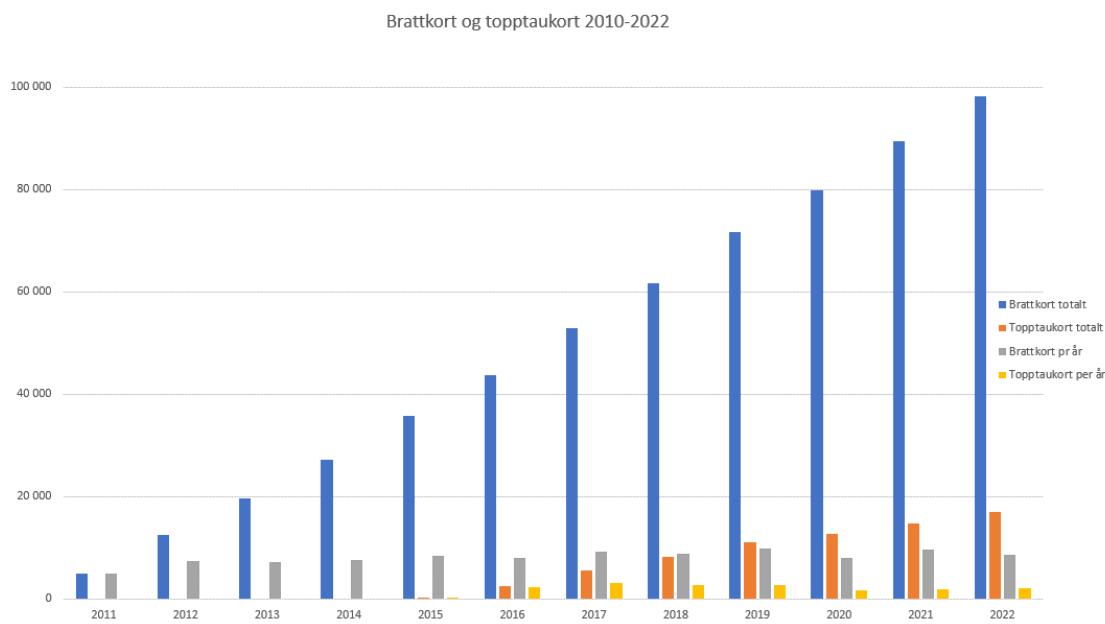
Klatring utøves av både barn, unge, voksne og eldre. Figur 1-1 viser utvikling av medlemstall i NKF fra 2001 til 2021. Sett bort fra en liten nedgang under korona i 2020, har sporten vokst kraftig det siste tiåret.

Figur 1-1: Utvikling av medlemstall i NKF fra 2001-2021

I tillegg til organiserte klatrere er det mange som klatrer uten å være medlem i en klubb. Dette ser man blant annet gjennom brattkortordningen, der det nå totalt er 100.000 som har tatt brattkort siden 2010. I tillegg har 17.000 tatt topptaukort (figur 1-2).

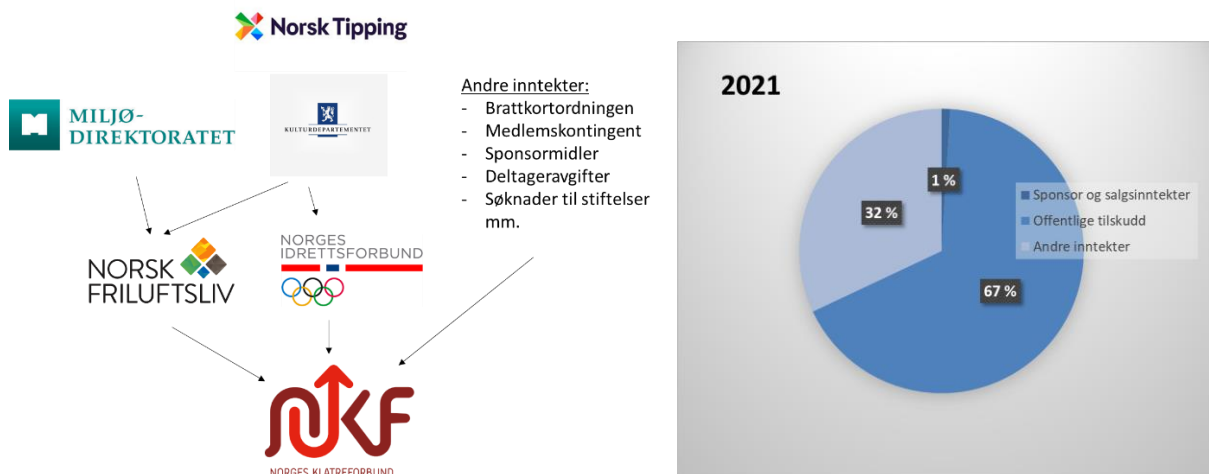
I enkelte regioner, som Oslo og Trondheim, drives innendørs klatresport i all hovedsak frem av kommersielle aktører, noe som er en svært uheldig utvikling sett med NKF sine øyne. Den kommersielle aktiviteten henter ut store beløp og ressurser, på bekostning av klatring som idrett generelt og klatreklubbene og NKF spesielt.

Figur 1-2: Utvikling av brattkort og topptaukort

Når det gjelder anlegg har NKF ikke like god oversikt. Dette fordi det stadig bygges nye både store og små kommersielle anlegg som ikke er en del av den organiserte idretten og derfor ikke registreres av NKF. Det vi vet er at det mangel på gode klubbeide og klubbdrive anlegg, der klubbene kan drive egen aktivitet på egne premisser.

1.4 Økonomi NKF

Figur 1-3: Oversikt og fordeling av inntekter NKF

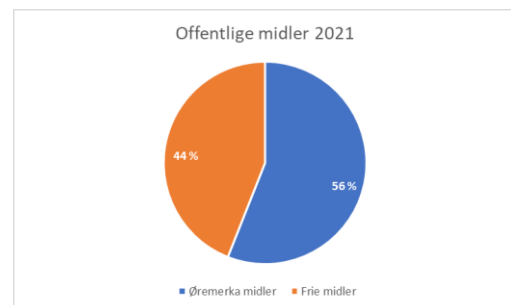
Fordeling av NKFs inntekter vises i figur 1-3 over. Den største delen (67%) av inntektene til NKF kommer fra kulturdepartementet (KUD) tildelt via NIF, herunder det som heter post 2 og post 3 midler, også kalt offentlige midler. Andre inntekter er brattkortordningen, medlemskontingent, sponsormidler, deltageravgifter, tildelinger fra stiftelser mm. Store deler av midlene fra KUD er øremerket bredde, barn og unge.

Det betyr at NKF, og andre idrettsforbund som ikke generer betydelige andre inntekter eller har betydelige sponsorinntekter, vil ha utfordringer i forhold til toppidrettssatsing og andre aktiviteter som ikke kan dekkes fra offentlige midler.

Toppidrett og nasjonale konkurranser i NKF dekkes i dag av frie post 2 midler, disse er ikke tilstrekkelig da midlene også skal dekke lønns- og driftskostnader for NKF administrasjonen. Et nasjonalanlegg eid av NKF vil kunne gi overskudd som kan gi grunnlag for en vesentlig styrket satsing på konkurranser, toppidrett og annen klatreaktivitet som ikke kan dekkes av midlene fra KUD. Se figur 1-4 på forholdet mellom frie og øremerka midler i NKF (2021).

Overskudd fra et nasjonalanlegg skal komme klatrere over hele landet til gode. Dette drøftes i større detalj i senere kapittel i forstudien. Kort oppsummert:

- En stor del av NKFs inntekter kommer fra offentlige midler (KUD). Dette er relativ «trygge» midler, men en stor del av disse midlene kommer med føringer og kan ikke brukes fritt i organisasjonen.
- NKF har midler til barn, ungdom, bredde og kompetanse, men for lite midler til toppidrett, konkurranser, drift, administrasjon og andre typer aktiviteter.

Figur 1-4: Forholdet mellom frie og øremerka midler 2021

2 Behov

NKF og klatre-Norge har flere behov der nasjonalanlegg er en sentral faktor.

- 1) Stabile inntekter til finansiering av toppidrett og andre aktiviteter.
- 2) Utvikling av klatring som toppidrett.
- 3) Mesterskap/konkurransenlegg – nasjonale, nordiske og internasjonale konkurranser.
- 4) Kompetansesenter.
- 5) Klubbtreningssanlegg for omkringliggende klubber.
- 6) Klatresenter for bredde.

2.1 Stabile inntekter til finansiering av toppidrett og andre aktiviteter

Et nasjonalanlegg skal være en stabil inntektskilde til å finansiere aktiviteter der det ikke er mulig å få inndekning via offentlige midler. Dette gjelder særlig konkurranser, landslag og toppidrett, hvor tilgjengelige frie midler er en sterkt begrensende faktor. Detaljer og bakgrunn for NKFs økonomi og føringer knyttet til øremerkede og frie midler er beskrevet i kapittel 1.4.

Overskudd fra nasjonalanlegget skal gå tilbake til klatre-Norge, gjennom NKF-støtte til aktiviteter i klubb og region og til økt satsing på sentrale NKF aktiviteter.

Under følger en liste av eksempler på denne type aktiviteter, der NKF ikke har tilstrekkelig frie midler til å videreutvikle klatre-Norge som ønskelig, og slik det er vedtatt i NKF strategiplan.

- Toppidrett og landslag (detaljert behandlet i avsnitt 2.2)
- Nasjonale konkurranser (NC og NM) – arrangementsstøtte og underskuddsdekning.
- Regionale konkurranser, samlinger og aktiviteter.
- Andre aktiviteter som ikke kan finansieres via offentlig øremerket støtte.

NKF gjennomførte i 2021 prosjekter for framtidig utvikling av nasjonale og regionale konkurranser, med sikte på flere og bedre konkurranser. For gjennomføring av dette ble det på klatretinget i 2022 vedtatt å arbeide fram en økonomisk ordning som gjør det mulig for klubber å sikre balanse i regnskapet når de arranger Norgescup og Norgesmesterskap. Underskuddsdekning for NM er en del av denne ordningen. Inntekter som kan benyttes til dette er en viktig forutsetning for gjennomføring.

En mulig fordeling og benyttelse av NKF overskudd fra nasjonalanlegg er vist i tabell 2-1 under.

Tabell 2-1: Mulig disponering av NKF andel av overskudd

Aktivitet/år	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4
Toppidrett - landslag	0	0	937 500	1 762 500	2 550 000
Toppidrett - klubb	0	0	187 500	352 500	510 000
Nasjonale konkurranser	0	0	281 250	528 750	765 000
Regionale konkurranser	0	0	93 750	176 250	255 000
Regionsamlinger	0	0	93 750	176 250	255 000
Trenerutvikling	0	0	93 750	176 250	255 000
Klatrefelt ute	0	0	93 750	176 250	255 000
Diverse	0	0	93 750	176 250	255 000
Totalt	0	0	1 875 000	3 525 000	5 100 000

Dette er kun eksempler, og prioritering av overskuddet er et spørsmål klatretinget vil ha innflytelse på gjennom langtidsbudsjett. Reell prosentvis fordeling på ulike aktiviteter og budsjettposter er en del av NKF budsjettprosess, men prinsipielt viser dette hvordan et overskudd kan gå tilbake til klatre-Norge og utvikling av klatresporten. Bakgrunnstall for driftsbudsjett og overskudd fra nasjonalanlegg finnes i kapittel 6.

Merk at overskuddet fra nasjonalanlegg ikke vil være frie midler i den forstand at de kan brukes fritt. De må benyttes i henhold til vedtekter som godkjennes av KUD, for å hindre at kommersielle aktører tar ut overskudd til ikke-ideelle formål. Med behovene som anlegget skal dekke som skissert i dette forstudiet, vil det kunne formuleres vedtekter som favner de fleste aktiviteter i NKF.

I tillegg til å gi direkte inntekter fra drift vil et nasjonalanlegg også være et tydelig sponsorobjekt, som setter klatring på kartet og gjør NKF mer attraktive for sponsorer. I dagens situasjon har NKF i hovedsak to salgbare produkter: landslag og Norgescup/NM. NKF ser nasjonalanlegg

som viktig i denne sammenhengen.

2.2 Toppidrett

En del av NKF sin strategi er å videreutvikle satsing på klatring som toppidrett. Dette er omhandlet i gjeldende strategiplan:

Klatring skal være toppidrett med prestasjoner på høyt nivå.

NKF skal arbeide for at utøvere fra Norge oppnår OL- og PL-deltakelse, medaljer i internasjonale konkurranser og prestasjoner på toppnivå i alle grener. NKF vil arbeide etter en langsiktig plan for å utvikle utøvere, trenere og klubber, og for å heve konkurransenivå og prestasjoner på alle nivåer. Vi

ønsker å oppnå en økonomisk selv bærende konkurransemodell som gir flere konkurranser, mer klatring og flere deltakere.

NKF vil:

- Sikre bedre finansiering og større ressurser til junior-, senior- og paralandslagene.
- Iverksette sportslig plan (2022-2026).
- Starte videreutvikling av konkurransemodellen for nasjonale konkurranser med sikte på økt konkurransetilbud og bærekraftig økonomi.
- Videreutvikle kompetansetilbudet innen toppidrett, med vekt på dommerutdanning, trener 3 og rutesetter 3.

I mer detaljert plan for sportslig utvikling de neste årene heter det videre:

Vi skal utvikle morgendagens utøvere – Gjøre de beste flere – Gjøre de beste bedre

«Morgendagens utøvere er de som på ulike alders- og prestasjonsnivå driver sportslig utvikling gjennom en langsiktig progressiv utviklings- og treningsplan, som skal føre frem til prestasjoner på internasjonalt toppidrettsnivå»

- ***Oppnå at klatring blir en stor og bred nasjonal konkurranseidrett med konkurranser som gir utfordringer for å oppnå internasjonale prestasjoner på både junior- og seniornivå.***
- ***Gjennom å skape sterk bredde og topp bidra til at klatring utvikler seg til å bli en del av norsk idretts- og toppidrettskultur.***
- ***Det sportslige prestasjonsmålet er å utvikle kandidater til internasjonale mesterskapsfinaler, med OL og mesterskapsmedaljer som langsiktig mål.***

For å oppnå, eller starte veien mot, disse målene er det flere elementer som må på plass og/eller utvikles videre.

- Økonomiske rammer som muliggjør fullstendig toppidrettssatsing, samt utvikling av konkurransetilbudet i Norge.
- Koordinert treningsmiljø med sentrale deler av landslag som ett enhetlig treningsmiljø, knyttet til et klatreanlegg tilrettelagt for toppidrettsutvikling.
- Senter der landslagsmedlemmer har sin daglige trening.
  - Senter for samlinger, konkurranse-simuleringer osv.
- Videreutvikling, koordinering og samling av kritisk kompetanse for toppidrett.
  - Trenerressurser og kompetanse.
  - Ruteskruer-ressurser og kompetanse.
  - Støttefunksjoner (medisinsk, fysioterapi, ernæring osv.).

Etablering, eierskap og drift av et nasjonalanlegg vil være et sentralt element i alle delene av denne utviklingen. Økonomiske behov er behandlet i foregående avsnitt, mens detaljert økonomiplan og økonomisk potensial er behandlet i kapittel 6, senere i dette dokumentet. Med økonomi og anleggsfasilitet tilgjengelig, er et samlet landslag med sterkt treningsmiljø både mulig og ønskelig.

Flere av de beste nasjonene organiserer trening og utvikling for sine beste utøvere på denne måten, og «landslagsmodellen» står også sterkt i mange idretter med sterke toppidrettstradisjoner. Videre vil denne helhetlige modellen også bidra til å styrke kompetansesiden gjennom at flere trenere, ruteskruere og annet støttepersonell kan være mer direkte involvert i de ulike aspektene av toppidrett og prestasjonsutvikling.

Et nasjonalanlegg, som samler de beste i daglig trening og som jevnlig er arena for samlinger og annen toppidrettsaktivitet, vil også være til inspirasjon for yngre klatrere som ønsker å satse på konkurranseklating. Et aktivt toppidrettsmiljø bidrar på generell basis også til å trekke opp nivået på trening og utvikling.

2.3 Mesterskapsanlegg/konkurranseanlegg

Norge har i dag få klatreanlegg med fullstendige mesterskapsfasiliteter for store klatrekonkurranser. Kun noen få enkeltanlegg i Norge er egnet for å arrangere Norgesmesterskap innen alle tre klatredisipliner, og NM blir derfor ofte oppdelt mellom flere arrangører.

Videre mangler våre konkurranseanlegg tilstrekkelig tilrettelagt publikumskapasitet samt tilrettelegging for media/TV-produksjon. De klubbeide anleggene i Norge per i dag som er nærmest opp mot kravene for et slik «mesterskapsanlegg», er Bergen Klatreklubb sitt anlegg i Åsane Arena og muligens Romsdal Tindegruppe sitt nye anlegg i Molde.

NKF har sammen med Oslo Klatresenter, Oslo Klatreklubb og Kolsås Klatreklubb arrangert to NM på et rent kommersielt klatresenter. Evalueringen etter begge disse konkurransene tilsier at de kommersielle tapene for senteret blir for stort til at modellen vil kunne fungere økonomisk – både for klatresenteret, klubbene og NKF.

Fra sportslig plan, og i et lengre perspektiv, har NKF som mål å arrangere minst én europeisk cup eller WC- konkurranse hvert tredje år. Avhengig av type konkurranse, vil et anlegg av størrelse og type som nasjonalanlegg kunne fylle rollen for å gjennomføre dette. For de største konkurransene, som VM, der krav til publikumskapasitet er flere tusen er et permanent innendørs anlegg urealistisk og nasjonalanlegget er ikke tenkt å fylle denne rollen. Hvis denne type arrangement skulle være aktuelt i Norge, vil det være mer realistisk med temporær klatrevegg i en stor messehall/idrettshall – gjerne i tett tilknytning til nasjonalanlegg for benyttelse av fasiliteter og infrastruktur.

Mindre konkurranser, som Norgescup eller region-cup, kan fungere både i mindre klubb-anlegg eller i samarbeid med kommersielle sentre.

2.4 Kompetansesenter

NKF ser behovet for å kunne bruke et nasjonalanlegg som et kompetansesenter for ulike aktiviteter. I første rekke gjelder det kurs og samlinger av ulik art for klubber i Norge, men også aktiviteter som utvikling av nye konkurranseformat samt utdanning av ruteskruere, trenere og dommere. I et eget anlegg kan det gjøres tilpasninger for gjennomføring av kompetanseaktiviteter.

Fra NKF sin strategi:

"NKF vil videreutvikle kompetansetilbudet innen toppidrett, med vekt på dommerutdanning, trener 3 og rutesetter 3."

NKF vil gjennom etablering av nasjonalanlegg få verdifull erfaring og kompetanse i å etablere et klatresenter, og som vil gjøre NKF enda bedre i stand til å gi råd og støtte klubber som ønsker å etablere egne anlegg.

2.5 Sideeffekter av nasjonalanlegg

Generelt sett ser NKF et stort behov for flere og større klatreanlegg eid og drevet av klatreklubber. Et nasjonalanlegg med flere klatreklubber i geografisk nærhet kan også fungere som treningsarena for klubber i nærområdet. Mange barn og unge står på venteliste for plass i treningsgrupper, og mange

klubber har ikke mulighet til å disponere eget klatreanlegg for egenaktivitet og organiserte treninger og konkurranser. Dette gjelder kanskje i særlig stor grad i de større byene.

Gjennom aktive klubber, regionale og nasjonale samlinger og konkurranser samt annen aktivitet i regi av lokale klubber og NKF, vil anlegget fungere som et samlingspunkt for bredde og rekruttering, samt være en viktig arena for utvikling.

Den type drift som dette krever, vil også si at nasjonalanlegget vil fylle en rolle som allment klatresenter for bredde og rekruttering i lokalmiljø og region. Dette er også en forutsetning for økonomisk bærekraft, ved at fritidsklatrere fra regionen rundt anlegget bidrar til økonomisk forsvarlig anleggsdrift.

3 Lokalisering

I dette kapittelet presenteres kriteriene som ligger til grunn for lokalisering av NKFs nasjonalanlegg. Videre drøftes ulike muligheter for lokalisering.

3.1 Kriterier for lokalisering

NKF har utviklet et sett med kriterier for lokalisering av nasjonalanlegg, basert på kriteriene tidligere utarbeidet av NKF for prioritering av mesterskapsanlegg, men med aktuelle tillegg og tilpassinger. Kriteriene tar også utgangspunkt i Kulturdepartementets kriterier for utvalg av idretter og anlegg til *nasjonalanlegg* status.

Kriteriene er som følger:

- 1) Befolkningsgrunnlag og potensiale for økonomisk bærekraftig daglig drift med overskudd i et lengre tidsperspektiv. SSB's indekser for sentralitet benyttes.
- 2) Geografisk plassering på nasjonalt nivå – anlegget skal lokaliseres slik at det blir lettest mulig tilgjengelig for klatrere fra hele landet.
- 3) Geografisk plassering, logistikk og reisehensyn på lokalt og regionalt nivå – anlegget skal i størst mulig grad være tilgjengelig med kollektivtransport.
- 4) Lokal eller regional forankring med klubbmiljøer og kompetanse innen aktivitet, anleggsdrift, sportslig utvikling, bredde og toppidrett.
- 5) Geografisk plassering, logistikk og kostnads og reisehensyn for internasjonale konkurranser og arrangementer.
- 6) Realistisk velfungerende alternativ for NKF aktiviteter som
  - NKF landslagsaktivitet
  - NKF kompetanse-aktiviteter
  - NKF bredde-aktiviteter
  - Mulig med samlokalisering av NKF administrasjon
- 7) Lokalisering bidrar til å løse et lokalt eller regionalt anleggsbehov.

Nærhet til andre nasjonale funksjoner innen idrett er en fordel, men ingen betingelse. Det er også positivt om anlegget kan tilknyttes andre toppidrettsmiljøer og ressursenter innen trening, utdanning (OLT, NTG, Wang osv.) samt skade/rehabilitering.

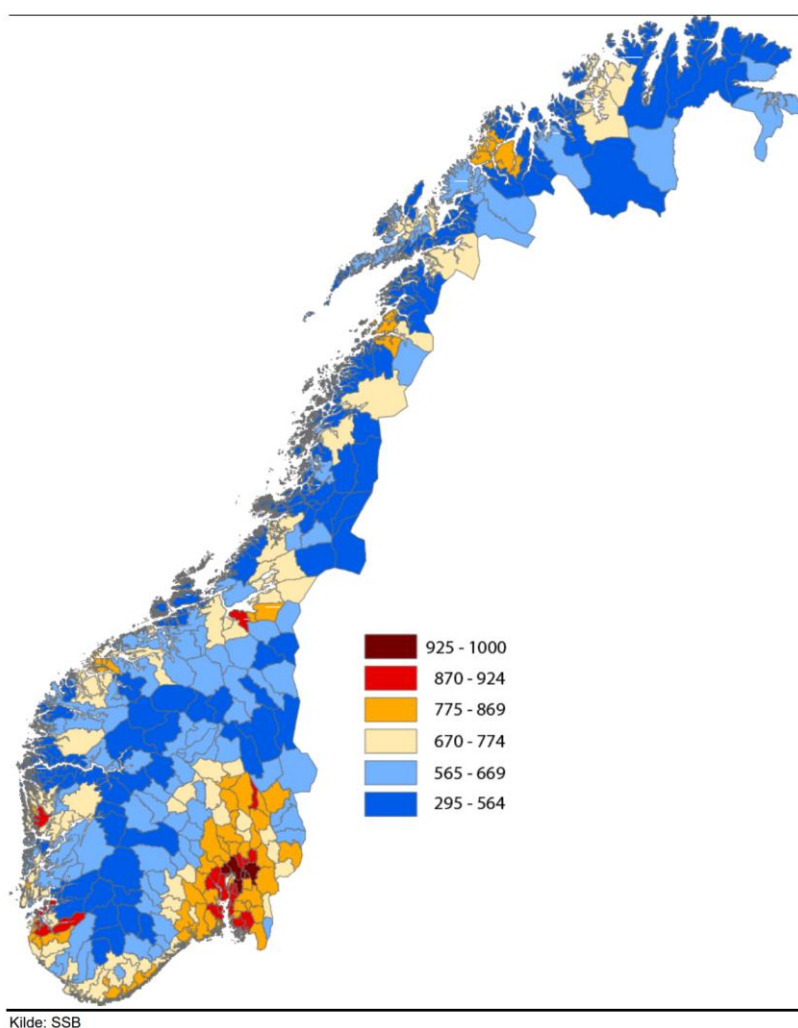
Befolkningsgrunnlag

Et av de mest sentrale kriteriene er at anlegget er selvstendig økonomisk bærekraftig, og at daglig drift gir et reelt økonomisk overskudd. Dette betyr plassering i sentrale områder, optimalt sett uten

for mye konkurranse fra eksisterende kommersielle anlegg. Forskjellige elementer er inkludert i vurderingen av hvilke regioner og områder som kan være aktuelle. Disse er sentralitetsindeks, befolkning, medlemmer i klubb/NKF og antall registreringer for brattkort.

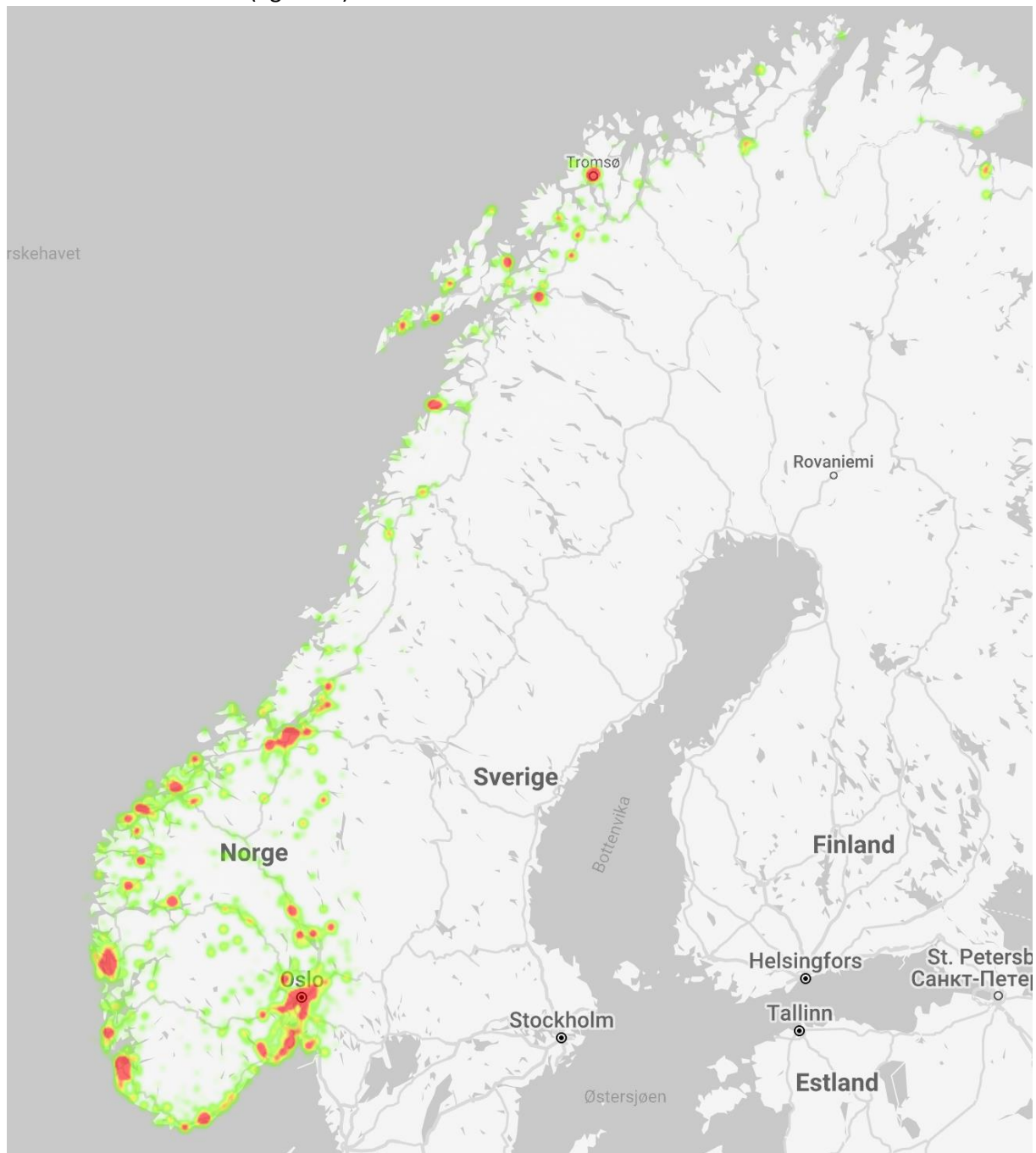
Statistisk sentralbyrå sin sentralitetsindeks rangerer alle kommuner fra 0 til 1000 etter befolkningens tilgang til arbeidsplasser, tilgang til private og offentlige tjenester og avstanden til disse. Indeksen er inndelt i seks grupper (figur 3-1).

Sentralindeks er brukt for å få en grov oversikt over de regioner og steder som kan være mest aktuelle for et nasjonalanlegg, siden indeksen også tar hensyn til andre faktorer enn antall innbyggere. Se kapittel 3.6 for flere detaljer om denne.

Figur 3-1: Sentralitetsindeks for alle kommuner i Norge

Når det gjelder befolkningsgrunnlag er det som et tilleggselement også sett på hvor det er registrerte klatrere med Brattkort¹ (figur 3-2).

Figur 3-2: Registrerte brattkort i Norge

Basert på kriteriene over, og i samsvar med «heat-map» over sentralitetsindeks, er det valgt ut fire byer eller regioner som de mest sannsynlige for å oppfylle de viktigste kriteriene for lokalisering:

- 1) Østlandet – Oslo-regionen
- 2) Vestlandet - Bergen
- 3) Sør-Vestlandet – Stavanger
- 4) Midt-Norge - Trondheim

¹ Dette er basert på tall fram til 2021 grunnet overgang til nytt system.

Hvert alternativ utredes i følgende avsnitt.

3.2 Østlandet – Oslo-regionen

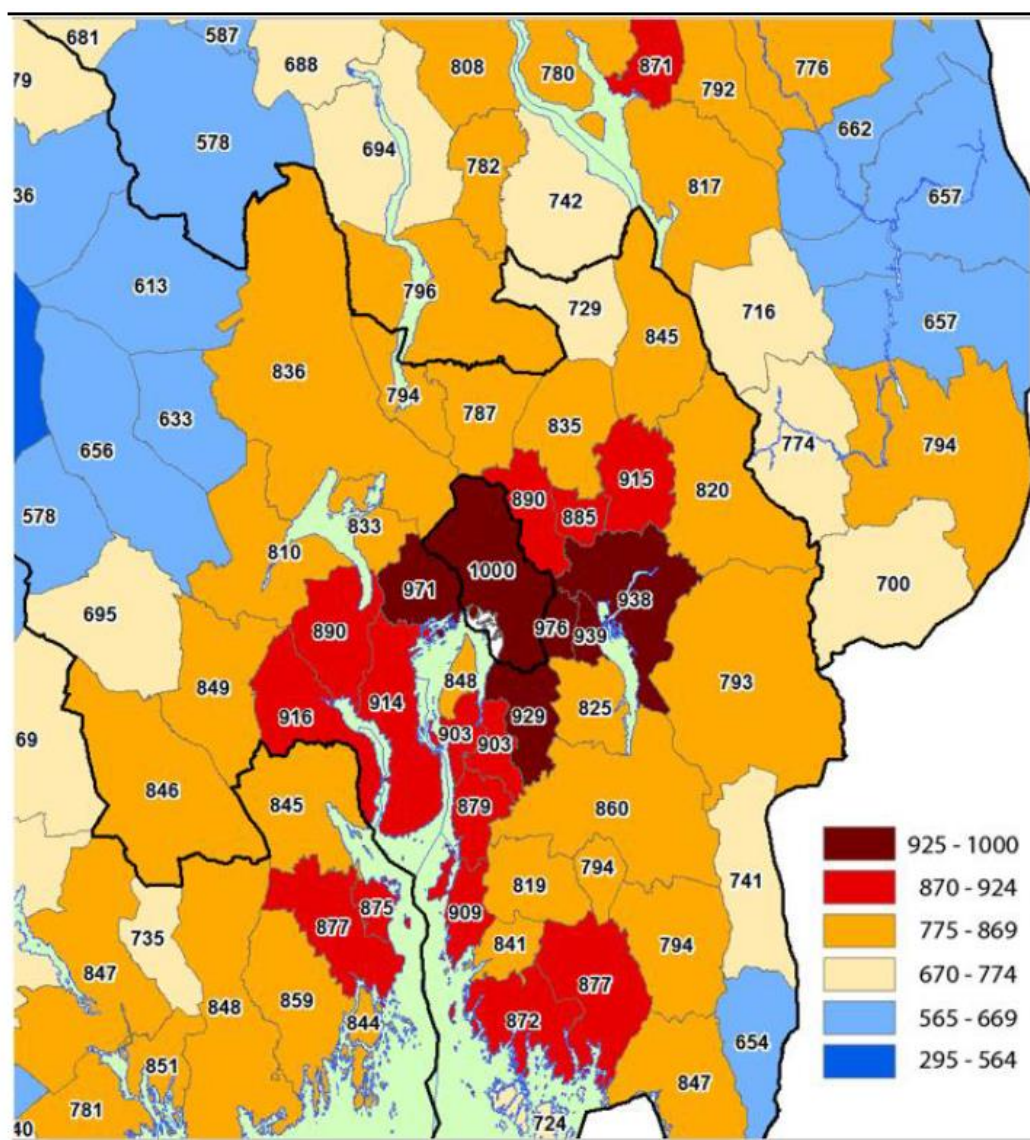
Bakgrunn

«Oslo-regionen» defineres her som områder innenfor en times reisetid med kollektivtransport både fra Oslo lufthavn Gardermoen og Oslo Sentralstasjon.

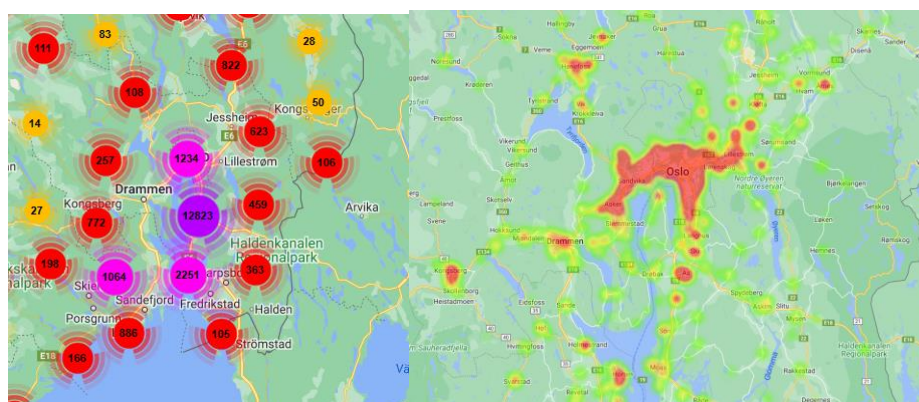
Oslo kommune har drøyt 700 000 innbyggere. Sammen med deler av elleve nærliggende kommuner har Oslo som region en befolkning på 1 060 000 per 1. januar 2022. Hele Stor-Osloregionen hadde 1,5 millioner innbyggere per 1. januar 2021.

- Antall medlemmer Oslo klatreklubb: 900
- Antall medlemmer Kolsås klatreklubb: 1600
- Antall medlemmer i andre klubber i regionen: ca. 1500
- Antall medlemmer i klubb totalt i regionen: ca. 4000

Kart over sentralitet og brattkort på Østlandet vises i respektive figurer under, figur 3-3 og figur 3-4.

Figur 3-3: Sentralitet Østlandet – Oslo-regionen

Figur 3-4: Brattkort Østlandet - Oslo-regionen

Dagens anleggssituasjon overordnet

Dagens anleggssituasjon for innendørs klatring i Oslo er dominert av en håndfull private kommersielle aktører, noe som begrenser klubbens aktivitet og trekker kostnadsnivået for idrettslig aktivitet opp. Dette har konsekvenser for hvem som kan utøve idretten og på hvilke vilkår. Oslo har per dags dato ett relativt lite klubbrevet klatreanlegg.

Hverken Oslo Klatreklubb eller Kolsås Klatreklubb, de to største klubbene på Østlandet, klarer å dekke behovet for ikke-kommersiell og idrettsrelatert klatring. Begge klubbene har flere års ventetid på barne- og ungdomsgrupper, og har i praksis ikke noe ledig kapasitet.

Konkurranseskatring

Per i dag er det ingen klubber i den sentrale østlands-regionen som kan håndtere nasjonale eller internasjonale konkurranser i eget anlegg, og konkurranser i kommersielle anlegg kommer i stor grad i konflikt med kommersielle hensyn. De regionale konkurransene (Østlandscup) tiltrekker nå så mange barn at konkurransene er vanskelig å gjennomføre uten deltagerbegrensende tiltak.

Et nasjonalanlegg i Oslo-regionen vil bidra til at nasjonale (og regionale) konkurranser kan arrangeres av klubber i regionen innenfor bærekraftige økonomiske rammer, og kan også bidra til å løfte klatresporten i Norge opp på et internasjonalt nivå.

Fordeler Oslo-regionen:

- Stort befolkningsgrunnlag som muliggjør økonomisk bærekraftig drift.
- Logistikk-knutepunkt i Norge med enkle og rimelig reisemuligheter fra andre regioner.
- Gode kollektive og andre transportmuligheter lokalt og regionalt.
- Sterke lokale klubbmiljøer i Oslo – mulig samarbeid med klubbene i regionen for eierskap og drift. Muligheter for å utvikle andre lokale klubber.
- Nasjonale funksjoner innen idrett med tilgang til kompetanse og ressurser, samt NKFs hovedkontor ligger i Oslo (mulig med samlokalisering).
- Stort behov for ett eller flere store og kvalitetsmessig gode anlegg eid og driftet av idretten (NKF og/eller klubber).

Ulemper Oslo-regionen:

- Sentralisering av NKF-relaterte aktiviteter og oppgaver.
- Kostnadsnivået umuliggjør store anlegg sentralt i Oslo.

3.2.1 Mesterskapsanlegg

Oslo Klatreklubb (OK) og Kolsås Klatreklubb (KK) har siden 2021 jobbet med muligheter for et mesterskapsanlegg i Oslo-området. OK og KK sitt mesterskapsanlegg er av NKF spilt inn til NIF som ett av tre prioriterte anleggsprosjekter (i tillegg til Haugalandsvæggen og Tromsø klatresenter). Dette er på bakgrunn av KUD sitt arbeid med ny nasjonalanleggsplan som skal ferdigstilles i 2024.

Idrettsstyret vedtok i januar 2023 en prioriteringsliste over strategisk viktige anlegg.

Mesterskapsanlegget til OK og KK er prioritert på denne lista. Dette er anlegg som norsk idrett mener det er viktig blir realisert. NIF jobber opp mot KUD med å etablere en spillemiddelordning for disse prioriterte anleggene.

Om nasjonalanlegg etableres i Oslo-området i samarbeid med OK og KK vil dette både fungere som nasjonalanlegg og regionalt mesterskapsanlegg, og dermed kunne ha mulighet for ekstra spillemiddeltilskudd.

3.2.2 Mulighet 1: Hellerudsletta i samarbeid med Oslo Klatreklubb og Kolsås Klatreklubb

I OK og KK sitt arbeid har det framkommet en mulighet for et mesterskapsanlegg på Hellerudsletta med potensiale for også å bli et nasjonalanlegg. Det ble av NKF styre vedtatt at NKF skal jobbe med «Prosjekt Hellerudsletta» parallelt med det generelle forstudiearbeidet. «Prosjekt Hellerudsletta» belyses videre i egen prosjektbeskrivelse. Klubbene er positive til å samarbeide med NKF om et stort prosjekt som nasjonalanlegg, men det er ikke aktuelt for klubbene å gå videre med dette prosjektet uten NKF.

3.2.3 Mulighet 2: Utforske andre samarbeid i Oslo-regionen

Det er gjennom sponsorarbeidet for toppidretten i NKF også satt søkelys på NKFs nasjonalanlegg. I tillegg til å jobbe med avtaler for toppidrett, er det ønskelig å se på mulighetene for samarbeid med ulike eiendomsselskap i forhold til et nasjonalanlegg for klatring.

En mulighet som er identifisert gjennom NKF sponsorarbeid er et samarbeid med Møller Eiendom som eiendomsutvikler.

Det kan ligge mange muligheter i et samarbeid på tvers av eiendomsselskap, idretten, kommune og næringsliv. Det vil være viktig å følge utviklingen i Oslo, både for de allerede etablerte mulighetene som er nevnt ovenfor, og eventuelle nye muligheter i regionen.

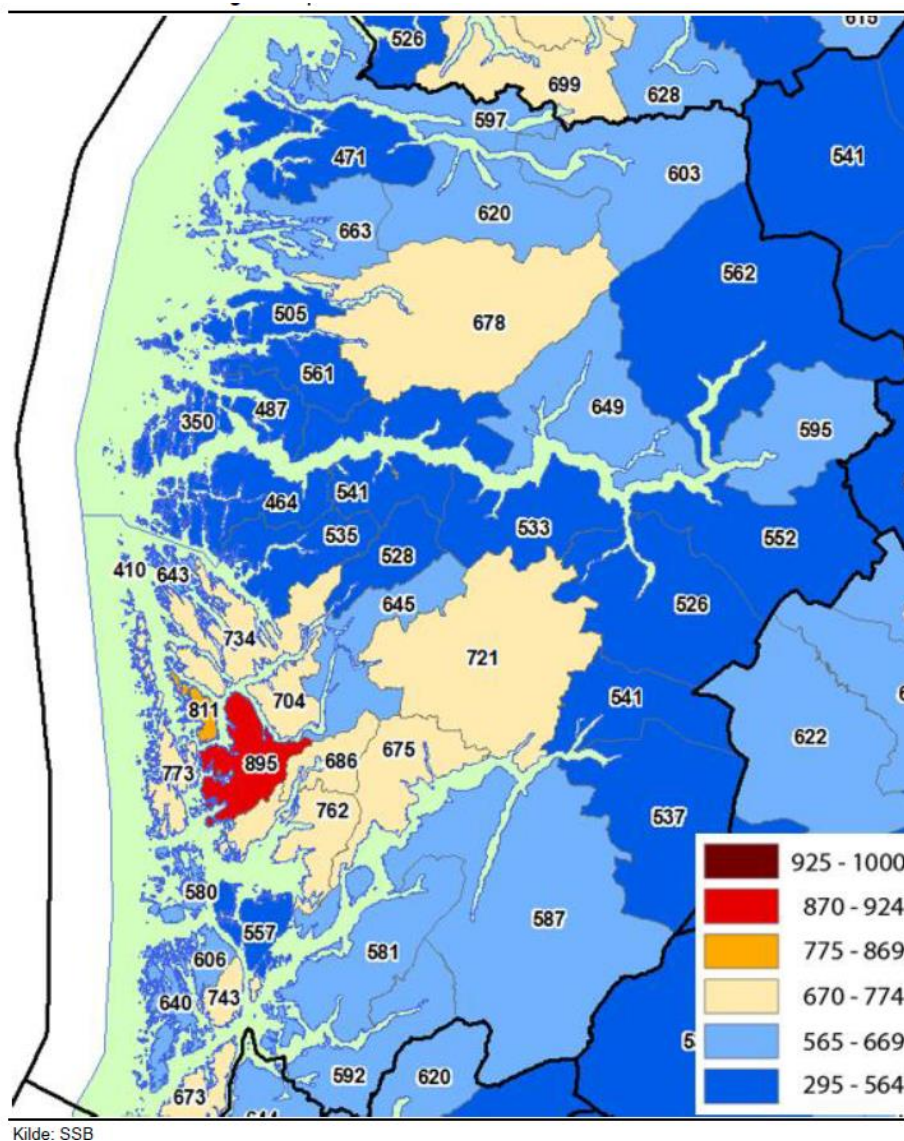
3.3 Vestlandet – Bergen

Bakgrunn

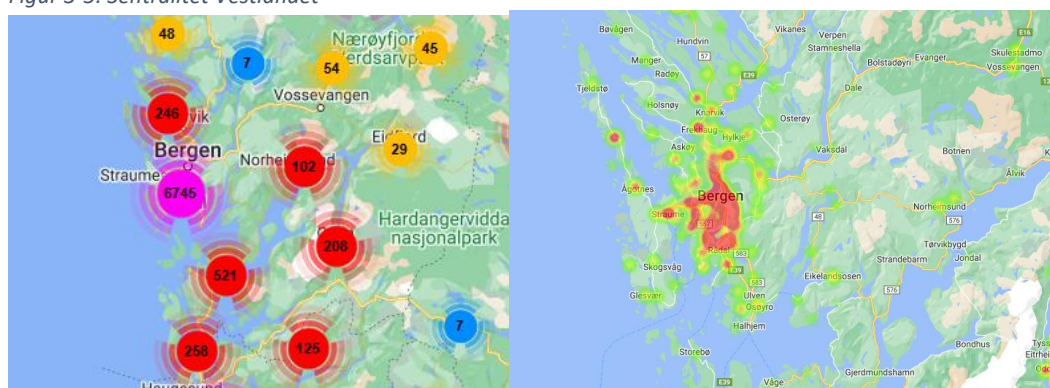
Befolkning: 286 930 folkeregistrerte innbyggere per 1. januar 2021. Storby-regionen Bergen og omland hadde i 2016 om lag 420 000 innbyggere, som utgjorde 81 prosent av innbyggerne i Hordaland og 31 prosent av innbyggerne på Vestlandet.

- Antall medlemmer i Bergen Klatreklubb: 2278 (2021)
- Antall medlemmer i NKF totalt i Bergen kommune (rapportering 2021): 2609

Kart over sentralitet og brattkort på Vestlandet vises i respektive figurer, figur 3-5 og figur 3-6.

Figur 3-5: Sentralitet Vestlandet

Figur 3-6: Brattkort Vestlandet

Dagens anleggssituasjon overordnet

Bergen har per i dag 3 klubbeide/klubbdrivne klatreanlegg. Ett mesterskapsanlegg med buldring, tauklatring og hurtighet, ett rent buldreanlegg og ett kombinert tau og buldreanlegg med vekt på tau. I tillegg finnes to store kommersielle buldreanlegg og et antall mindre klatrevegger.

Veksten for ikke-kommersiell klatring i Bergen har vært formidabel, mye takket være det nye anlegget i Åsane Arena.

Konkurransseklatring

Bergen Klatreklubb har et aktivt og godt konkurranse - og treningsmiljø, og har svært god gjennomføringskraft på arrangementssiden. Klubben har arrangert flere store mesterskap, med NM i buldring 2022 som det største og mest påkostede som er gjennomført.

Behovet for et nytt stort anlegg av type nasjonalanlegg i Bergensområdet vurderes som lite. Av konkurransemessige årsaker vil heller ikke dette gagne den lokale klubben som allerede drifter et av de største anleggene i Norge. Det er derfor ikke gjennomført noen ytterligere mulighetsstudier for NKF's nasjonalanlegg i Bergen kommune.

Åsane Arena som nasjonalanlegg?

Vestveggen i Åsane Arena er Nordens største innendørs klatreanlegg. Senteret inneholder fasiliteter for alle tre disipliner ledklatring, speedklatring og buldring i tillegg til klatrerelaterte treningsfasiliteter. Anlegget har ca. 3700m² total klatreflate, fordelt på 170 boltelinjer for tauklatring og 500m² buldring. Treningsfasilitetene inneholder Kilter-board, Moon-board og en relativt smal 60 grader bratt «spray-wall», samt noe fingerbrett, campus og styrketreningsutstyr.

NKF vurderer Vestveggen som ett av Norges beste mesterskapsanlegg for tauklatring, og blant de beste anleggene for buldring.

Vurdering i forhold til funksjon som nasjonalanlegg:

- Buldreområdet er omtrent halve størrelsen av kravet til nasjonalanlegg, med noe begrenset og «ad-hoc» publikumskapasitet. Det vil kunne bli utfordrende å utvide anlegget med mer buldring.
- Tau- og hurtighetsområdet tilfredsstiller alle kravene, med noe begrenset «ad-hoc» publikumskapasitet. Dette er dog ikke et diskvalifiserende punkt i seg selv, da full publikumskapasitet gjerne må settes opp midlertidig for større konkurranser.
- Mulighetene til å skape en stabil inntektskilde for NKF, i tillegg til å være en inntektskilde for Bergen Klatreklubb, anses som usikker.
- Vestveggen eies av Åsane Arena AS, som igjen eies av Åsane Allianseidrettslag og Trond Mohn. Bergen Klatreklubb leier Vestveggen av Åsane Arena AS og står for driften. Det kan være organisasjonsmessig komplisert for NKF å gå inn som majoritetseier i et anlegg eid av en konstellasjon av klubber og privat investor samt driftet av lokal klubb.

Konklusjonen er at Vestveggen i årene fremover vil være blant de beste klatreanleggene i Norge, men at buldre delen og inntekspotensialet gjør at anlegget ikke egner seg som et fremtidig nasjonalanlegg.

Fordeler Bergen:

- Enkel logistikk innen Norge med gode reisemuligheter fra andre regioner samt mot Stockholm, København, London og en håndfull andre internasjonale destinasjoner.
- Gode kollektive og andre transportmuligheter lokalt og regionalt.
- Stort befolkningsgrunnlag.
- Sterkt lokalt klubbmiljøer i Bergen – mulig samarbeid med BKK for eierskap og drift.

Ulemper Bergen:

- Lite behov for flere store og kvalitetsmessig gode anlegg eid og driftet av idretten (NKF og/eller klubber). Åsane Arena Vestveggen er Norges største klatreanlegg.
- Krevende konkurransesituasjon med både kommersielle og klubbeide anlegg.
- For mange regioner ett ekstra reisestrekk ift. Oslo/Østlandet.
- Ingen nasjonale funksjoner innen idrett, samt mindre nærhet til NKF administrasjon.

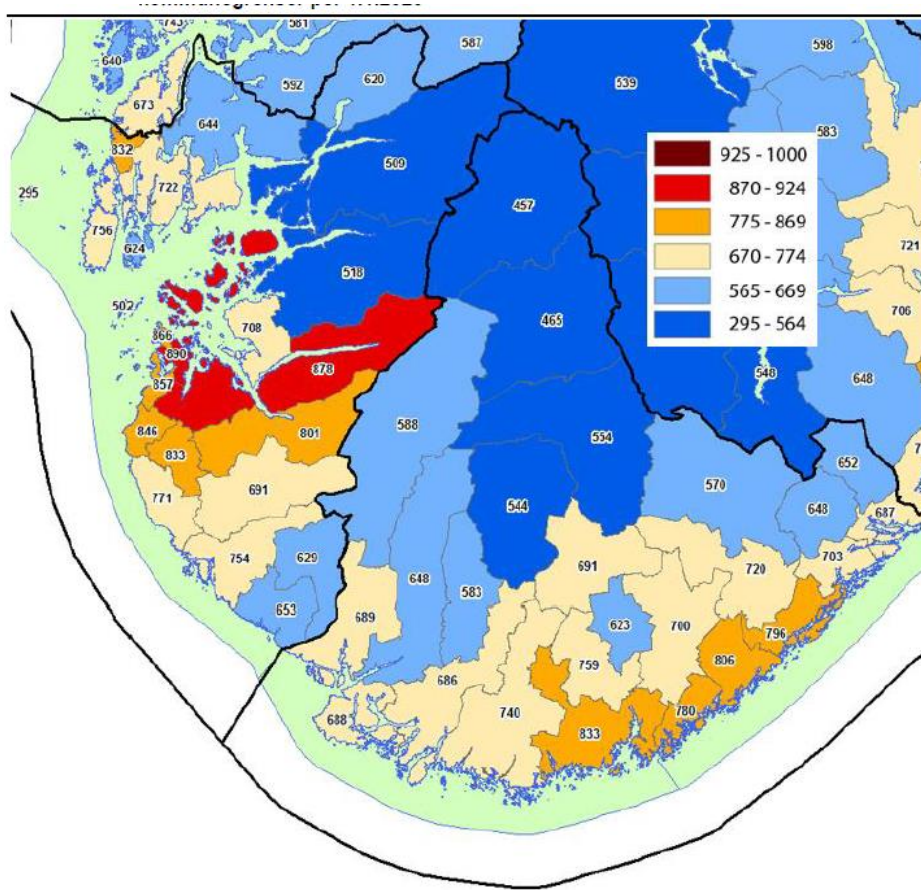
3.4 Sør-Vestlandet – Nord-Jæren/Stavanger

Bakgrunn

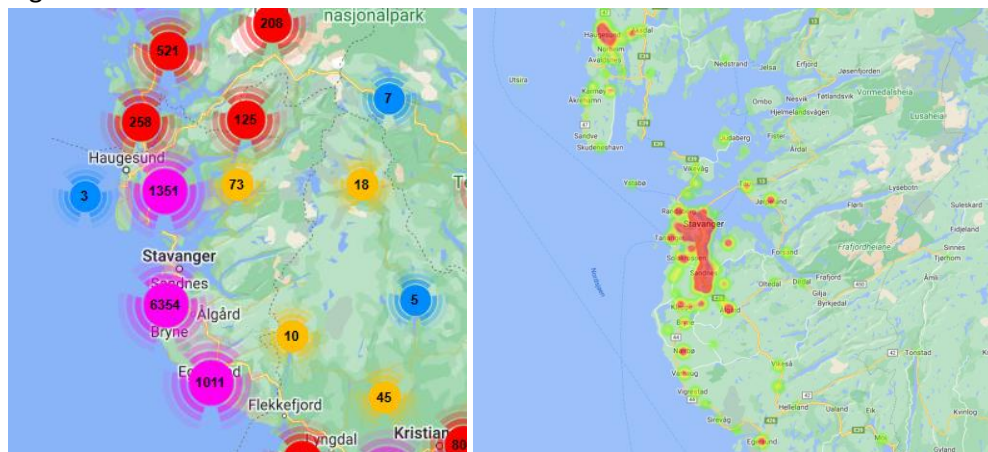
Befolkning Stavanger: har 144 515 innbyggere. Befolkning Nord-Jæren (Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg): 228 287 innbyggere per 1. januar 2020.

- Antall medlemmer Bratte Rogalands venner (BRV): 714
- Antall medlemmer Urbuhedleren Fjellsport: 108
- Antall medlemmer i NKF totalt i Nord-Jæren (rapportering for 2021): 826

Kart over sentralitet og brattkort på Sør-Vestlandet vises i respektive figurer under, figur 3-7 og figur 3-8.

Figur 3-7: Sentralitet Sør-Vestlandet -

Dagens anleggssituasjon overordnet

Interkommunalt anlegg i Vår Energi Arena Sørmarka tilknyttet ishall. Anlegget består av hovedvegg, buldrevegg og en ny kursvegg. Forhold som temperatur, treningstider og tilgjengelighet gjør bruken av anlegget vanskelig. Anlegget fungerer relativt bra rent klatremessig, men behovet for en bedre ordning for klubbaktivitet eller eget klubbanlegg er tydelig.

Konkurrenseklatring

BRV og Urbuhedleren har i dag et relativt lite konkurransemiljø. Det har tidligere vært gjennomført flere nasjonale mesterskap i Sørmarka Arena, men med dagens størrelse på NM blir Sørmarka Arena noe uhensiktsmessig og det er behov for et bedre konkurranseanlegg i regionen i årene fremover.

Det eksisterer løse planer om klatreanlegg på akse Stavanger - Sandnes, men dette må konkretiseres og videreutvikles før det kan behandles som et reelt alternativ.

Fordeler Stavanger:

- Relativt bra befolkningsgrunnlag i regionen som sannsynliggjør økonomisk bærekraftig drift.
- Gode internasjonale forbindelser til knutepunktene København, Amsterdam og London. Direkte fra 9 utenlandske destinasjoner fredager og til 6 destinasjoner søndag ettermiddag.
- Stort behov for stort og kvalitetsmessig godt anlegg eid og driftet av idretten (NKF og/eller klubber).
- Lokalt klubbmiljø i Stavanger – mulig samarbeid med BRV og Urbuhedleren for eierskap og drift.

Ulemper Stavanger:

- For mange regioner ett ekstra reisestrekk ift. Oslo/Østlandet. Kun direkteavganger til andre destinasjoner i Sør-Norge. Ingen avganger til/fra Stockholm eller Helsinki.
- Klubbene har per dags dato noe begrenset aktivitet og satsing innen toppidrett og konkurranse.
- Begrenset erfaring og kompetanse på anleggsdrift.
- Ingen nasjonale funksjoner innen idrett, samt mindre nærhet til NKF administrasjon.

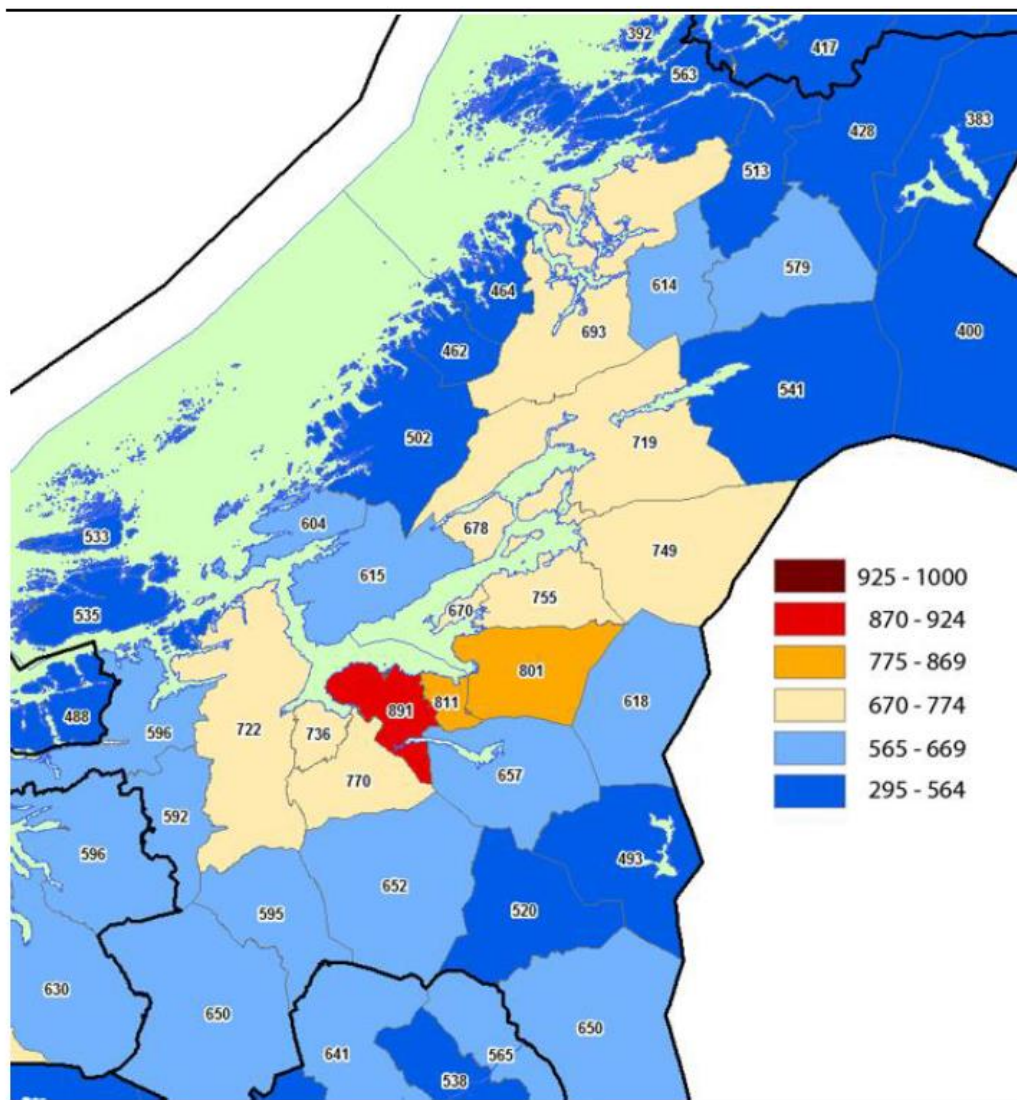
3.5 Trøndelag – Trondheim

Bakgrunn

Befolkning: 207 595 folkeregistrerte innbyggere per 1. januar 2021.

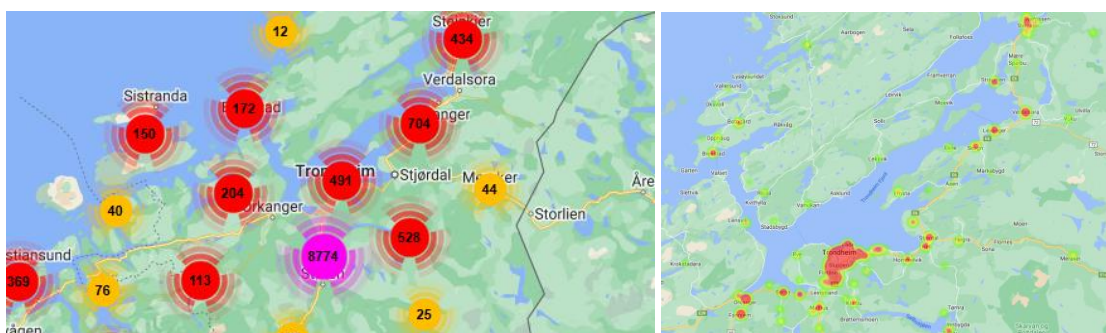
- Antall medlemmer i Trondheim Klatreklubb: 314
- Antall medlemmer i NKF totalt i Trondheim kommune: 705

Kart over sentralitet og brattkort i Trøndelag vises i respektive figurer under, figur 3-9 og figur 3-10.

Kilde: SSB

Figur 3-9: Sentralitet Trøndelag

Figur 3-10: Brattkort Trøndelag -

Dagens anleggssituasjon overordnet

Anleggssituasjonen i Trondheim kan minne om situasjonen på Østlandet, hvor innendørs klatring drives frem av kommersielle aktører.

Trondheim Klatreklubb (TKK) har vist interesse for etablering av nasjonalanlegg i Trondheim kommune, hvor også behovet for et klubbanlegg er stort. I dag har Trondheim to større klatreanlegg

med kommersielt eierskap og drift. Dette utfordrer og begrenser klubbaktivitet og klubbutvikling i Trondheim. Trondheim Klatreklubb jobber med å etablere mulighet for klubbanlegg hvor de fritt kan utøve sin aktivitet. Anlegg i Granåsen eller på Falkenberg er foreløpige prosjekter, som er spilt inn til Trondheim kommune og idrettsrådet i Trondheim. Anlegget på Falkenberg er også spilt inn til NKF som mulig nasjonalanlegg.

Konkurransesklatring

Trondheim Klatreklubb har vært en pådriver for konkurransesklatring og gjennomført mange gode mesterskap. Som i Oslo er man avhengig av eksterne kommersielle aktører for gjennomføring av mesterskap av litt størrelse, noe som ikke gir klubben de mulighetene de ønsker.

Fordeler med et nasjonalanlegg i Trondheim:

- Enkel logistikk innen Norge med gode reisemuligheter fra andre regioner. Direkteavganger fra ca. 15 byer fredager og avreise til ca. 10 byer søndag ettermiddag. Direkteavganger til f.eks. København, Stockholm og London.
- Stort behov for stort og kvalitetsmessig godt anlegg eid og driftet av idretten (NKF og/eller klubber).
- Lokalt klatremiljø i Trondheim med tradisjoner for konkurranseaktivitet – mulig samarbeid med TTK for eierskap og drift.

Ulemper med et nasjonalanlegg i Trondheim:

- Kombinasjonen av befolkningsgrunnlag og stor konkurranse med kommersielle klatresenter begrenser det økonomiske potensialet for bærekraftig drift.
- TTK tappet for lokale ressurser og per dags dato ikke veldig aktive innen toppidrett og konkurranse.
- Få medlemmer i lokal klubb.
- Ingen nasjonale funksjoner innen idrett, samt mindre nærhet til NKF administrasjon.

3.5.1 Mulighet 1: Falkenberg i Trondheim i samarbeid med Trondheim Klatreklubb

Det skal etableres en ny bydel i et industriområde øst i Trondheim i Håkon VIIIs gate på Lade, omtrent der Sirkus handelshus ligger. Her er 30% av arealet satt av til skole, idrett og andre offentlige formål. Det skal blant annet bygges en ny videregående skole, og andre idretter som skal inn der er blant annet turn. Anlegget vil ligge sentralt med kort veg fra sentrum og i umiddelbar nærhet av et (framtidig) dobbelt togspor til Trondheim lufthavn/Værnes.

TTK har tidligere hatt kontakt med Trondhjems Turnforening om et samarbeid. Turn har økonomiske midler og de ønsker å bygge og leie ut lokaler til en stabil og forutsigbar leietaker. De er positive til et samarbeid med klatring.

TTK har våren 2022 videre vært i kontakt med idrettsrådet og Trondheim kommune (TK) angående turn- og klatreanlegget på Falkenberg. Der ble det vist stor interesse for et nasjonalt klatreanlegg. Det ble i møtet antydnet fra TK sin side at saksbehandlingen kunne gå raskt. TTK uttrykker til NKF at potensialet for et komplett anlegg på Falkenberg er stort.

3.6 Vurdering av sentralitet

Statistisk sentralbyrå beskriver sentralitet som

En indeks med verdi for hver enkelt kommune. Fram til og med 2017 var indeksen basert på kommunens beliggenhet i forhold til tettsteder og disse tettstedenes størrelse. Høyest sentralitet hadde kommunene med «landsdelssenter»-funksjoner og kommunene rundt disse. Sentraliteten hadde da fire hovednivåer, mellom 0 og 3. Fra og med 2018 ble det innført en ny standard for sentralitet, basert på nærhet til arbeidsplasser og servicefunksjoner, uten bruk av tettsteder i klassifiseringen. Her ligger sentraliteten mellom 0 (kun teoretisk mulig) og 1000. Disse verdiene er gruppert sammen til seks klasser. Den mest sentrale kommunen vil alltid ha verdi 1000 (Oslo) og de minst sentrale kommunene har verdier ned mot 300 (Statistisk sentralbyrå, 2020).

I den gamle metoden var det altså kun antall innbyggere i det dominerende tettstedet som satte regionens sentralitet, uavhengig av hva som måtte finnes utenfor tettstedet. Den nye metoden måler i alle retninger, uavhengig av tettsteds- og kommunegrenser. Arbeidsplasser og servicefunksjoner rundt en by har også betydning for byens sentralitet.

Regionene involvert i lokaliseringsstudien scorer generelt høyt på sentralitetsindeksen, som vist og markert i tabell 3-1 under. Flere kommuner på Østlandet/Oslo-regionen er scoret i klasse 1, som er høyere enn Stavanger, Bergen og Trondheim som alle er i klasse 2.

Tabell 3-1: Sentralitetsindeks

knr	Kommune	Indeks 2020	Klasse	Intervall	
3024	Bærum	971	01	925-1000	01 - Sentralitet: 1 (925-1000) - høy
3030	Lillestrøm	938	01	925-1000	
3029	Lørenskog	976	01	925-1000	
3020	Nordre Follo	929	01	925-1000	
0301	Oslo	1000	01	925-1000	02 - Sentralitet: 2 (870-924)
3027	Rælingen	939	01	925-1000	
3025	Asker	914	02	870-924	03 - Sentralitet: 3 (775-869)
4601	Bergen	895	02	870-924	
3005	Drammen	916	02	870-924	
3004	Fredrikstad	872	02	870-924	
3022	Frogn	903	02	870-924	04 - Sentralitet: 4 (670-774)
3032	Gjerdrum	885	02	870-924	
3403	Hamar	871	02	870-924	
3801	Horten	875	02	870-924	
3049	Lier	890	02	870-924	05 - Sentralitet: 5 (565-669)
3002	Moss	909	02	870-924	
3031	Nittedal	890	02	870-924	
1108	Sandnes	878	02	870-924	
3003	Sarpsborg	877	02	870-924	06 - Sentralitet: 6 (0-564) - lav
1103	Stavanger	890	02	870-924	
5001	Trondheim	891	02	870-924	

3.7 Oppsummering lokalisering

Vi har illustrert vurderingen av de ulike kriteriene som vist i tabellen (tabell 3-2) under.

- – Tilfredsstiller kravet i begrenset grad
- ◐ – Tilfredsstiller kravet nokså godt
- ◑ – Tilfredsstiller kravet med visse begrensninger
- – Tilfredsstiller kravet fullt og helt

Tabell 3-2: lokaliseringsvurdering oppsummert

Kriterie	Østlandet – Oslo-regionen	Vestlandet - Bergen	Sør-Vestlandet – Stavanger	Midt-Norge - Trondheim
Potensiale for økonomisk bærekraftig daglig drift	●	◐	◑	◐
Geografisk plassering på nasjonalt nivå	●	◑	◐	◑
Geografisk plassering, logistikk og reisehensyn på lokalt og regionalt nivå	●	●	●	●
Lokal eller regional forankring med klubbmiljøer	●	●	◑	◐
Kompetanse/ressurser innen aktivitet	●	●	◑	◑
Kompetanse innen anleggsdrift	◑	●	◑	◑
Sportslig utvikling - bredde og topp	●	●	◐	◐
Logistikk og kostnader internasjonale aktører	●	◐	◐	◐
Realistisk alternativ for NKF-drevne aktiviteter	●	◑	◑	◑
Lokalisering bidrar til å løse et lokalt eller regionalt anleggsbehov	●	◑	●	●
Samlokalisering NKF administrasjon	●	◐	◐	◐
Oppsummert	●	◐	◑	◐

Basert på en samlet vurdering av de oppsatte kriteriene for lokalisering, konkluderes Østlandet – «Oslo-regionen» som det alternativet som best oppfyller de ulike kriteriene. «Oslo-regionen» defineres her som områder innenfor en times reisetid med kollektivtransport både fra Oslo lufthavn Gardermoen og Oslo Sentralstasjon.

Trondheim og Stavanger framstår som mulige alternativ, men med noen minuser som trekker alternativene ned som utgangspunkt. For Bergen er anleggsbehov til en stor del er oppfylt, så nyetablering av nasjonalanlegg er mindre aktuelt.

4 Konsept for nasjonalanlegg

4.1 Introduksjon

NKFs nasjonalanlegg skal utformes for sine hovedfunksjoner både nasjonalt, regionalt og lokalt. Anlegget skal være en arena for toppidrett, men også fungere godt for breddeidretten. Videre skal anlegget være tilpasset aktivitet for både funksjonsfriske og personer med funksjonsnedsettelse. NKF ser for seg at anlegget skal romme mangfoldig idrettslig aktivitet i regi av NKF, klubber og samarbeidspartnere, samt være en arena for egenorganisert aktivitet. Målet er også at klatre-Norge, i nasjonalanlegget, skal kunne arrangere internasjonale konkurranser.

Videre må konseptet for nasjonalanlegg gi grunnlag for økonomisk bærekraftig drift, med kapasitet for stort besøkstall. Med dette skal anlegget fungere som en inntektskilde som sikrer utvikling og organisert aktivitet i regi av NKF og partnere.

Nasjonalanlegget skal utformes med følgende bruksområder i fokus:

- Mesterskap og konkurranseanlegg
  - Anlegget skal være godt tilrettelagt for regionale, nasjonale og internasjonale konkurranser.

- Anlegget skal tilfredsstillende formelle IFSC krav for internasjonale konkurranser.
- Det vil måtte være begrensninger på publikumskapasitet for de aller største konkurransene i det permanente anlegget.
- Landslagsanlegg
  - Base for landslagene med daglig trening.
  - Senter for samlinger, konkurranse-simulering og annen organisert landslagsaktivitet.
- Klubbtreningssanlegg
  - Senter for organisert trening for klubber i nærområdet.
  - Senter som er naturlig å besøke og benytte for klubber utenfor regionen.
- Kompetansesenter
  - Senter der NKF kan arrangere ulike aktiviteter som kurs, klubbssamlinger, trenersamlinger osv.
- Klatresenter for bredde og rekruttering
  - Anlegget skal utformes med høy kvalitet og tilstrekkelig kapasitet for klatring på lavere eller moderat nivå, og være slik utformet at det tiltrekker seg nye klatrere.

4.2 Kravspesifikasjon

Kravspesifikasjon for nasjonalanlegg er basert på NKFs tidligere kravspesifikasjon for mesterskapsanlegg, men tilpasset og videreutviklet for et større nasjonalanlegg.

4.2.1 Innledning

Anlegget skal minimum tilfredsstillende IFSC internasjonale veggkrav og tilpassede krav til publikum og media samt andre arrangementskrav.

Anlegget skal kunne avholde nasjonale mesterskap og internasjonale arrangement for alle klasser og grener. Det vil si både for funksjonsfriske og for parautøvere. For funksjonsfriske omfatter dette både led, buldring og hurtighet/speed, mens for parautøvere gjelder det tau-konkurranse på topptau.

Oppdaterte IFSC krav og tillegg skal legges til grunn innenfor rammene som legges i dette dokumentet:

- <https://ifsc.gestixi.com/2020-event-organiser-handbook/1-introduction>
- <https://www.ifsc-climbing.org/index.php/world-competition/rules>
- <https://www.ifsc-climbing.org/index.php/2-uncategorised/79-manufacturers>

4.2.2 Overordnede krav til nasjonalanlegg

Følgende elementer og krav gjelder for nasjonalanlegg:

- Nasjonalanlegget skal ha godkjente klatrevegger for alle 3 disipliner
  - Buldring.
  - Sportsklatring, herunder led-klatring og topptau-klatring (paraklatrekonkurranser).
  - Hurtighets-klatring (speed klatring).

- Nasjonalanlegget skal kunne avholde nasjonale konkurranser og mesterskap iht. NKF Konkurransereglement nasjonale konkurranser, samt internasjonale konkurranser iht. IFSC reglement.
- Nasjonalanlegget skal være tilrettelagt for parautøvere og parakonkurranser.
- Nasjonalanlegget skal ha tilrettelagte fasiliteter for oppvarming og isolat.
- Nasjonalanlegget skal ha enkel tilgang til garderobefasiliteter.
- Nasjonalanlegget skal tilfredsstillere kravene til media, arrangement og publikum.

4.2.3 «Field of Play»

Dette er selve konkurransedelen(e) av anlegget, som inneholder følgende:

- Klatrevegger iht. krav i kapittel 4.2.6.
- Inngangsområde til klatrevegger med «inngangsportal».
- Dedikert og tilstrekkelig plass for jury og dommere i front av klatrevegger.
- Dedikert plass for lagledere i front av klatrevegger.
- Plass for «leders sofahjørne».

4.2.4 «Back of House»

Dette er utøveres og arrangørers fasiliteter som ikke er en direkte del av klatrevegger for konkurranse, men som fortsatt er en nødvendig del for å avholde konkurranser. Disse delene av anlegget er i utgangspunktet ikke tilgjengelig for publikum/allmennheten under konkurranse.

- Isolasjons- og oppvarmingsområde visuelt adskilt fra klatreveggene/finaleveggene, men med direkte tilgang til inngangsområde til klatrevegger. Oppvarmingsområde må være tilstrekkelig stort for antall deltakere, og isolasjonsområdet skal ha generelt oppholdsområde, samt tilgang til toalett(er).
- Det må være tilgang til klatrevegger og et større gulvareal for oppvarming.
- Kontor eller egnet lokale for hoveddommer, stevneansvarlig, sekretariat osv.
- Kontor eller egnet lokale for dopingtester og førstehjelpsbehandling.
- Lagerrom for rutesettere med tilgang til grep, verktøy og lift.

4.2.5 «Front of House»

Denne delen av klatreanlegget er den åpne delen for allmennheten under konkurranser og inneholder:

- Publikumsområder: Organisert og sikkerhetsmessig godkjent tribune plass for minimum 400 personer for hver konkurransedisiplin. Noe av kapasiteten kan være med mobile tribuner.
- Media-område: område for presse, mixed-zone osv.
- Streaming-område:
  - Område for streaming/web-casting oppsett, inklusiv plass for monitorer/redigeringsutstyr, kommentering osv.
  - Oppsett og system for posisjonering av kameraer.
  - Oppsett for strøm, lys og internett-tilgang for filming og streaming funksjon.
- Mikrofon og lydanlegg for speakertjeneste, informasjon og musikk.
- Skjerm/monitor(er) av tilstrekkelig størrelse for visning av direkte resultater osv., samt evt. direkte stream bilder.

4.2.6 Klatrevegger og treningsfasiliteter

4.2.6.1 Led – og topptauklatrevegger

- Totalt veggareal minimum 2.750 m²

Finalevegg

- Høyde 15-16 meter (min. 14 m, maks. 17 m).
- Bredde/løpemeter minimum 20 meter.
- Overheng min 7 meter, maks. 11 meter.
Gjennomsnitt overheng ~30 grader (min. 10°, maks. 60°).
- Andre spesifikasjoner.
Horisontal avstand mellom bolter maks. 1 meter.
Vinkel mellom paneler/plater maks. 120°.
Boltehengere skal være enkle å fjerne og erstatte med forsenket bolt.

Kvalifisering og tilleggsvegger

- Konkurransedel
  - Høyde 15-16 meter (min. 14 m, maks. 17 m).
  - Bredde/løpemeter minimum 20 meter.
  - Overheng min 4 meter, maks. 9 meter.
Gjennomsnitt overheng ~20-30° (min 5°, maks 60°).
  - Andre spesifikasjoner.
Horisontal avstand mellom bolter maks. 1 meter.
Vinkel mellom paneler/plater maks. 120°.
Boltehengere skal være enkle å fjerne og erstatte med forsenket bolt.
- Tilleggsdel
  - Vegger av variert og moderat karakter egnet for innføring i klatring, barneklating og andre breddeaktiviteter, samt oppvarming.
  - Tilrettelagt for både led, topptau og autobelay.
  - Høyde 10 – 17 meter.
  - Total bredde/løpemeter minimum 100 meter.

4.2.6.2 Buldrevegger

- Totalt veggareal minimum 1100 m².
- Tjukkasmatter skal være heldekkende 2.5 meter ut fra maks loddlinje for hele buldreveggen.
- Tykkelse tjukkasmatte minimum 40 cm.

Finalevegg

- Høyde 4.5 meter fra toppen av tjukkasmatte til toppkant vegg (min. 4.5 m, maks. 5.0 m).
Markeringslinje på 4.5 m for rutesetting maks.
- Bredde min 30 meter (8 buldere samtidig a 3 m + sideklaring 3 m).
- Overheng – varierte profiler som dekker alle vinkler med gjennomsnitt 30° helling.
Bratt ~40° - 60°.
Halvbratt ~10° - 40°.
Sva ~-3° - +10°.

- Andre spesifikasjoner
Store ubrutte flater som ikke begrenser frihet for bruk av store tak/makroer eller skruing av konkurransebuldere.
Plater skal være uten friksjonsbelegg.
Veggprofiler fra vertikal til sva kan vurderes å ikke ha klomutterhull.

Kvalifiseringsvegg & tilleggsvegger

- Konkurransedel
  - Høyde 4.5 meter fra toppen av tjukkasmatte til toppkant vegg (min. 4.5 m, maks. 5.0 m).
  - Bredde/løpometer min 30 meter (8 buldere samtidig a 3 m + sideklaring 3 m).
- Tilleggsdel
  - Høyde 3.0 – 4.5 meter.
  - Bredde/løpometer minimum 150 meter.
  - Tilleggsdelen skal ha veggarealer tilrettelagt for barn, unge og breddeaktivitet.
- Overheng – varierte profiler som dekker alle vinkler med gjennomsnitt 20 - 30° helling.
Bratt ~40° - 60°.
Halvbratt ~10° - 40°.
Sva ~-3°- 10°.
- Andre spesifikasjoner
Plater kan være med eller uten friksjonsbelegg.

Treningsareal/ «spray-wall»

- Høyde 5 – 7 meter.
- Bredde/løpometer minimum 20 meter.
- Ulike brattheter i området 20° - 50°.
- Eventuelt også en «spray-wall» med sva.

Buldrerom for barn

Barnerom med buldrevegger tilpasset barn.

- Høyde ca. 3 m.
- Bredde/løpometer minimum 25 meter.

4.2.6.3 Hurtighet/Speedvegg

Speedvegg skal alltid referere til oppdaterte IFSC Speed regler.

- Høyde 16.7 meter (15 m på 5°overheng + ekstra høyde).
- Bredde 6 meter (2 ruter a 3 meter).
- Overheng 1.3 meter, 5°.
- Veggleverandør og klatretak leverandør må være IFSC sertifisert og godkjent.
- Andre spesifikasjoner.
IFSC godkjent automatisk speed sikringssystem.
IFSC godkjent start og tidtakingssystem.

4.2.7 Andre krav og fasiliteter

4.2.7.1 Andre treningsfasiliteter

- Område tilrettelagt med ulike finger-brett og campus-brett med alle elementer.
- Styrketreningsrom med apparater, frivekter, slynger, matter og annet nødvendig utstyr. Minimum 125 m².

4.2.7.2 Lager, vaskerom og verksted

- Minimum 150 m².
- Tilrettelagt lagerrom for klatretak og makroer.
- Våtrom/vaskerom for vasking av klatretak og makroer.
- Verksted for enkle reparasjoner osv.
- Mulighet for lagring av lift og bruk av lift i alle plan hvor det er topptau – og ledklatring.

4.2.7.3 Garderober

- Minimum 100 m².
- Tilstrekkelig toalett, garderobe, dusj og skifteromskapasitet for daglig drift.

4.2.7.4 Kontorer og personalrom

- Typisk 150 m².
- Kontorer, personalrom og lovpålagte personal fasiliteter for nødvendig driftsorganisasjon.

4.2.7.5 Multifunksjonsrom

- Typisk 150 – 200 m².
- Møterom, arrangementsrom tilpasset ulike behov i daglig drift og for arrangementer.

4.2.7.6 Resepsjon, kafe, butikk

- Typisk 200 – 300 m².

5 Organisasjonsmodell

5.1 Eierskap

Valg av organisasjonsmodell vil være tett knyttet opp mot hvordan eierskapsstrukturen er, og hvilke partnere det er i prosjektet. Med NKF som eneeier vil det ikke automatisk være behov for å opprette et eget aksjeselskap (AS) for eierskapet. Hvis det derimot foreligger en konstruksjon med flere partnere og eiere, vil det være komplisert uten et AS og tilhørende eierskapsstruktur. Ved eierskap gjennom AS må vedtekter godkjennes av KUD, disse vedtektene sikrer at anlegget er spillemiddel berettiget og innebærer blant annet at idretten (NKF) eller kommunen eier over 50 %.

Prinsipielt vil de to mulighetene for organisasjonsmodell se ut som følger:

1) NKF eier nasjonalanlegg med ikke-kommersiell samarbeidspartner

- Det opprettes aksjeselskap mellom NKF og partnere/klubb(er).
- Eierskapsstruktur der NKF skal være majoritetseier.
- Partnere bidrar med egenkapital iht. eierskapsstruktur.
- Styresammensetning iht. eierskapsstruktur.
- Vedtekter for AS som godkjennes av KUD.
- Aksjonæravtale som regulerer forhold mellom eierne, som ikke dekkes gjennom vedtekter.

Eierstruktur i denne modellen kan være:

- NKF minimum 50,5%.
- Partnere maksimum 49,5%.
  - Avtalt fordeling mellom deltakende klubber.

2) NKF eier nasjonalanlegg 100%

- Ikke opprettelse av aksjeselskap. Muligheter for intern organisering som ligger i vedtektene og idrettens lov, med opprettelse av underenheter innen NKF.
- Samarbeid med klubb(er) for drift og klubbaktivitet i anlegget.

Vurdering

Nasjonalanlegget skal også fungere som en inntektskilde med et idrettslig hovedformål. Formålet skal primært være å bygge, eie og drifte anlegget for idrett og fysisk aktivitet, gjennomføre konkurranser, styrke toppidretten og utvikle klatresporten. Det er derfor viktig med en organisering som kommer både NKF, samarbeidspartnere og klatre-Norge til gode. Modellen med partnerskap med klubb(er) og opprettelse av aksjeselskap ansees som den mest realistiske og beste modellen.

Ved etablering av et nasjonalanlegg ser NKF det som fordelaktig å gjøre dette i nært samarbeid og delt eierskap med lokale klubb(er). Primært for å ha partnere som kan skape og drive frem klatreaktivitet, og sekundært for erfaring i å drifte klatreanlegg. For lokaliseringen som velges vil NKF samarbeide med klubber i nærområdet og invitere disse inn som deleiere. Dette vil øke aktivitetsnivået, bidra til økte inntekter og bedre samarbeid.

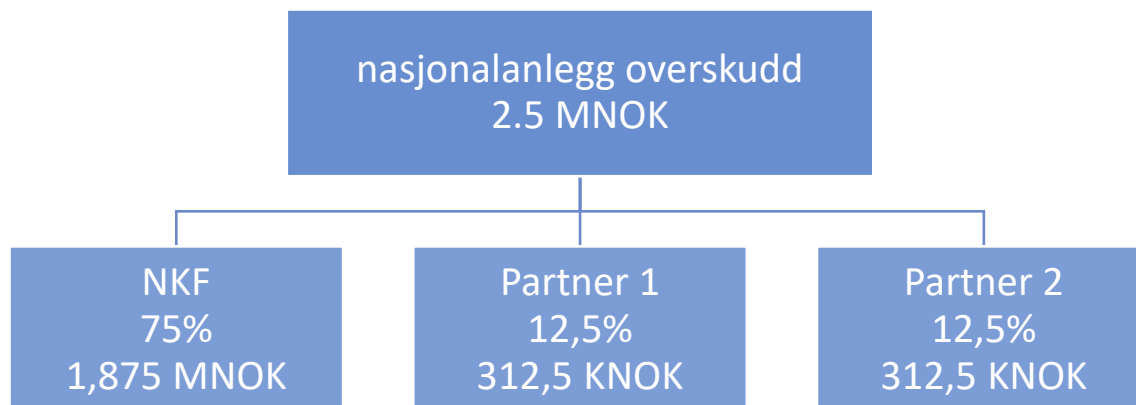
- *Driftskompetanse.* Klubber med erfaring med drift av klatresenter vil bidra til å sikre bedre drift av nasjonalanlegget.
- *Økt aktivitet.* Klubber i nærområdet vil bidra til økt aktivitet og derigjennom øke totale inntekter.
- *Samarbeid.* Felles eierskap vil sikre et godt samarbeid med lokale klubber. Klubbene bidrar direkte med erfaring med å arrangere kurs og treningsgrupper og erfaring med (og ressurser til) å arrangere konkurranser.
- *Egenkapital og risikodeling.* Redusert behov for egenkapital fra NKF.

5.2 Overskudd

Valg av organisasjonsmodell og eierskapsstruktur vil påvirke hvordan overskudd fra nasjonalanlegg kan benyttes. Hvis NKF eier nasjonalanlegg alene 100%, vil alt overskudd gå direkte tilbake til NKF og videre til klatre-Norge, som vist i avsnitt kapittel 2.1. Ved et partnerskap og AS mellom partnere, vil overskuddet benyttes til formålet i henhold til eierskapsstruktur og eventuelt en egen aksjonæravtale. Vi antar at en modell med partnerskap vil føre til mer aktivitet og større overskudd totalt sett, enn en modell med 100% NKF eierskap. Ved partnerskap og opprettelse av Aksjeselskap skal vedtekter sikre at overskudd går tilbake til idretten. Dette vil gi grunnlag for en vesentlig styrket satsing på konkurranser, toppidrett og annen klatreaktivitet som ikke oppnår offentlig finansiering.

For å eksemplifisere og illustrere hvordan overskudd fra nasjonalanlegg kan benyttes tilbake til klatre-Norge, vises det under en generisk modell for anvendelse av overskudd. Det er viktig å understreke at dette er et eksempel for å illustrere modellen, og ikke et ferdig utarbeidet endelig avtale for drift og anvendelse av overskudd.

figur 5-1 tar utgangspunkt i at NKF har 75% av eierskapet i nasjonalanlegget, at overskudd anvendes likt etter eierskap, samt at nasjonalanlegget har skapt et overskudd på 2,5 MNOK. Med dette utgangspunktet vil NKF sentralt få 1,875 MNOK, som vist under, til anvendelse. Videre, tabell 5-1 viser samme prosentvis fordeling av overskudd, hentet fra driftsbudsjett i Tabell 6-11. Overskuddene i tabell 5-1 er lagt til grunn i kapittel 2.1 tidligere i dokumentet.

Figur 5-1: Prinsipp for fordeling mellom partnere i nasjonalanlegg.

Tabell 5-1: Årlig fordeling av overskudd.

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4
Totalt overskudd	0	0	2 500 000	4 700 000	6 800 000
NKF andel overskudd	0	0	1 875 000	3 525 000	5 100 000
Partnerne andel overskudd	0	0	625 000	1 175 000	1 700 000

I forbindelse med opprettelse av AS og berettigelse for spillemidler, må det utarbeides vedtekter for aksjeselskapet. Disse vedtektene må godkjennes av Kulturdepartementet, og legger visse føringer på hvordan overskudd kan benyttes.

Normalt sett gis det adgang til å benytte overskudd til samme formål som spillemiddeltildeling er gitt. For nasjonalanlegg vil dette naturlig være for videre utvikling av nasjonalanlegget og direkte relatert aktivitetsutvikling for eierne – det vil si NKF med medlemsklubber/medlemmer og eventuelle partnerklubber. Dette er behandlet i noe detalj i kapittel 2.1 for NKF sin tenkte anvendelse av overskudd og gjengis prinsipielt her:

- Toppidrett og landslag.
- Nasjonale konkurranser (NC og NM) – arrangementsstøtte og underskuddsdekning.
- Regionale konkurranser, samlinger og aktiviteter.
- Andre aktiviteter som ikke kan finansieres via offentlig øremerket støtte.

5.3 Drift

Å drifte et stort klatreanlegg på en profesjonell måte som sikrer økonomisk bærekraft og sportslig kvalitet, krever både kompetanse og ressurser. Store anlegg krever en dedikert driftsorganisasjon med ansatte som står for ulike deler av drift, forvaltning og utvikling. Videre er det ønskelig at nasjonalanlegget skal bidra til aktivitet lokalt, regionalt og nasjonalt, med stort mangfold både på bredde- og toppnivå. Driftsmodellen må baseres på disse prinsippene, men samtidig må det også driftes på en måte som sikrer inntekter og muligheter for utvikling av aktivitet og anlegg – for idretten, for NKF og for klubbene.

Foretrukket driftsmodell for NKFs nasjonalanlegg:

- Dedikert driftsselskap med daglig leder som rapporterer til styret for nasjonalanlegget (AS).
- Driftsselskapet sørger for all daglig normal drift og har fullt driftsansvar med aktivitet, bemanning, økonomi, vedlikehold osv.
- Driftsselskapet er ikke ansvarlig for, og skal ikke bemanne, NKF-aktiviteter eller klubbaktiviteter.
- Eiere (NKF med klubber) disponerer deler av anlegget til egne formål etter egen avtale. Ingen «leiekostnad» for dette, men aktivitet driftes med egne ressurser/personell.
- Eventuelle andre avtaler for klubbaktivitet i anlegget, avhengig av organisasjonsmodell.
- Alle brukere av anlegget betaler inngang på normalt vis, men egne avtaler for medlemmer i klubb tilsluttet NKF (klubbpris).
- Eierne gjennom NKFs generalforsamling disponerer overskudd i henhold til vedtekter/aksjonæravtale og eierskapsstruktur.

6 Budsjett og finansiering

En viktig forutsetning for etablering av nasjonalanlegg er at det skal gi NKF vesentlige inntekter. Utarbeidelse av realistisk budsjett med minst mulig usikkerhet og risiko er derfor en viktig forutsetning for å kunne gå videre med et realiseringsprosjekt for nasjonalanlegg. Likeledes er en robust finansieringsmodell, bygget på realistiske finansieringskilder like viktig. Budsjett og finansieringsmodell må deretter knyttes opp mot driftsbudsjett for å kontrollere at helheten rundt økonomi er sunn, robust og gjennomførbart.

6.1 Investeringsbudsjett

I arbeidet med et generisk investeringsbudsjett er det tatt utgangspunkt i funksjonsbeskrivelsen med konsept, funksjoner og størrelse for nasjonalanlegg som beskrevet i kapittel 4.

Et konseptuelt punkt for budsjett er hvorvidt man bygger og eier selve bygningsmassen selv, eller om man er leietaker hos et eiendomsselskap som investerer og bygger råbygg til en avtalt standard. NKF har ikke kompetanse eller forutsetninger for å kunne gjøre dette. Det er derfor lagt til grunn at NKF leier råbygg fra eiendomsselskap og kun investerer i klatrevegger, utstyr og inventar som ikke er en del av leiekontrakt.

Investeringsbudsjett for nasjonalanlegg er vist i tabell 6-1, med underbudsjetter på de ulike postene (tabell 6-2 til tabell 6-5). Investeringsbudsjettet er på 47 MNOK med en samlet buffer på 8.7 MNOK.

Tabell 6-1: Overordnet investeringsbudsjett for NKFs nasjonalanlegg

Investeringsbudsjett NKF Nasjonalanlegg		
Kostnadselement	Beløp	Kommentar
Prosjektutvikling	1 500 000	Prosjektleder, arkitekt, RIB, konseptutvikling +++
Bygg	0	Leieforhold - se driftsbudsjett, NKF kan evt ta deler av investering
Klatrevegger	23 530 000	Avhengig av leverandørvalg fra 20MNOK til 25 MNOK
Utstyr klatrevegger	11 100 000	
Driftsutstyr	3 600 000	Klatreutstyr, annet driftsutstyr
Andre fasiliteter/utstyr	2 300 000	Treningsrom, resepsjon, sosiale rom
Byggelån	1 600 000	
Diverse utgifter & buffer	3 370 000	
Totalt	47 000 000	

Tabell 6-2: Kostnad klatrevegger for NKFs nasjonalanlegg

Klatrevegger				
Type	Antall	Enhetspris	Totalt	
Design & engineering			€ 125 000	kr 1 250 000
Tauvegger	3000	€ 313	€ 937 500	kr 9 375 000
Buldrevegger	1200	€ 275	€ 330 000	kr 3 300 000
Kilter board			€ 44 000	kr 440 000
Tribuner etc.	2	€ 3 125	€ 44 000	kr 440 000
Transport & installasjon			€ 562 500	kr 5 625 000
Buffer				kr 3 100 000
Totalt			€ 2 043 000	kr 23 530 000

Tabell 6-3: Kostnad utstyr til klatrevegger for NKFs nasjonalanlegg

Utstyr klatrevegger				
Type	Antall	Enhetspris	Totalt	
Klatretak	15000	€ 20	€ 300 000	kr 3 000 000
Klatre-volumer	300	€ 125	€ 37 500	kr 375 000
Sikkerhetsgulv	1000	€ 250	€ 250 000	kr 2 500 000
Tjukkasmatter	800	€ 250	€ 200 000	kr 2 000 000
Autobelay	30	€ 3 750	€ 112 500	kr 1 125 000
Ruteskruing	150	€ 400	€ 60 000	kr 600 000
Buffer				kr 1 500 000
Totalt			€ 960 000	kr 11 100 000

Tabell 6-4: Kostnad driftsutstyr for NKFs nasjonalanlegg

Driftsutstyr				
Type	Antall	Enhetspris		Totalt
Utleiesko	250	kr 1 000		kr 250 000
Utleiseler	100	kr 750		kr 75 000
Utleietau	50	kr 1 000		kr 50 000
Lift	2	kr 437 500		kr 875 000
Lydanlegg	1	kr 500 000		kr 500 000
TV/skjermer etc	10	kr 15 000		kr 150 000
Kontorutstyr drift	10	kr 20 000		kr 200 000
Diverse				kr 1 000 000
Buffer				kr 500 000
Totalt				kr 3 600 000

Tabell 6-5: Kostnad andre fasiliteter og utstyr for NKFs nasjonalanlegg

Andre fasiliteter og utstyr				
Type	Antall	Enhetspris		Totalt
Treningsrom				kr 1 000 000
Kafe med kjøkken				kr 750 000
Resepsjon & kasse				kr 250 000
Buffer				kr 300 000
Totalt				kr 2 300 000

Konseptutvikling for nasjonalanlegg er utført med ekstern partner Altline, der størrelser på klatrevegger, fallmatter, tjukkaser osv. er beregnet. Dette er så brukt til kostnadsberegning av klatrevegger, med priser levert på vegger, matter, klatretak og annet utstyr fra klatreveggleverandører. Resterende budsjettposter er utarbeidet med konkrete kostnadsestimater fra ulike leverandører, samt basert på beregning og erfaring og sammenligning med gjennomførte prosjekter. Prisestimater fra leverandører er innhentet høst 2022. De dominerende budsjettpostene er dermed godt gjennomarbeidet, og det er i tillegg tatt høyde for usikkerhet og prisstigning med 15% buffer på alle budsjettposter. Gjenværende usikkerhet og risiko i investeringsbudsjettet ansees derved som liten.

Spørsmålet om NKF skal ta deler av inventar og tekniske installasjoner som del av NKFs investeringsbudsjett er interessant. En mulig fordel ved dette er at idretten kan få spillemidler til dette, og at dette kan oppnå en fordelaktig situasjon der leiekostnad reduseres mer enn finansieringskostnad for disse ekstra budsjettpostene. Dette vil utredes konkret i forbindelse med et realiseringsprosjekt.

6.2 Finansiering

I finansieringsplanen presenteres først et «realistisk scenario» med moderate tall på ulike offentlige tilskudd og sponsorinntekt. Dette danner i neste kapittel også utgangspunkt for «realistisk scenario» for drift og driftsbudsjett. I tillegg til dette scenariet er det også utformet et «worst case scenario» med langt lavere offentlig tildeling av midler for investeringen i prosjektet, med resulterende høyere lånefinansiering. I neste kapittel er dette videre brukt også for et «worst case scenario» for driftsbudsjett koblet sammen med svikt i besøk og omsetning.

Videre er det viktig å se på ulike faser av prosjektet, med ulike økonomiske aspekter og forutsetninger. I den langsiktige finansieringsplanen ser man på situasjon når alle offentlige midler og

tilskudd er utbetalt. Erfaringsmessig kan dette ta opptil flere år etter ferdigstilt anlegg. I perioden fram til full utbetaling av midler vil NKF måtte dekke differansen med høyere lån. Denne mellomfinansieringsplanen er en viktig del av den økonomiske helheten, og påvirker drift den første perioden etter ferdigstilling.

Finansieringsplan for NKFs nasjonalanlegg fremstilles i tabell 6-6 og tabell 6-7 for «realistisk scenario», samt i tabell 6-9 og tabell 6-10 for «worst-case scenario».

«Realistisk scenario»

Til langsiktig finansiering i tabell 6-6 kan det kommenteres at selv med moderate anslag for total offentlig støtte, kommer nasjonalanlegget svært godt ut uten behov for langsiktig lånefinansiering. Videre kan følgende kommenteres for de ulike postene.

- Nivået på egenkapital/innskutt aksjekapital er av rimelig størrelse ift. totalt investeringsbudsjett. Endelig størrelse på egenkapital vil være gjenstand for diskusjon og enighet mellom partnerne i et konkret realiseringsprosjekt.
- Egeninnsats og dugnad er satt relativt lavt, da det ikke er klart hvilke deler man kan trekke ut fra et slikt stort og komplisert prosjekt.
- Full spillemiddelberegning for anlegget som er lagt til grunn i funksjonsbeskrivelsen er vist i tabell 6-8. I finansieringsmodellen i tabell 6-6 er det lagt til grunn 1/3 av investeringsbudsjett, med tillegg 30% knyttet til status som interkommunalt anlegg. Dette er en mindre sum enn maksimalt beløp beregnet i tabell 6-8. Dette vil si at det kan være mulig å utløse mer spillemidler ved å ta en andel av investering i selve råbygget inn i vår del av et prosjekt. Dette er en mulighet som bør adresseres i et eventuelt realiseringsprosjekt.
Søknad om spillemidler foregår årlig på høsten, med tildeling/bekreftelse påfølgende vår. Finansieringsmodellen hviler tungt på standard spillemiddeltildeling, så bekreftelse eller forhåndsuttalelse ift. spillemidler er en viktig forutsetning for å realisere et nasjonalanlegg.
- Interkommunalt investeringstilskudd er satt opp for deltakelse fra to kommuner med standard sats for tilskudd. Prosess med etablering av interkommunal status må tas ved realisering av et konkret prosjekt.
- Kommunalt investeringstilskudd er avhengig av muligheter og prosedyre i vertskapskommune, og her satt opp relativt moderat.
- Programmidler direkte fra Kulturdepartementet er per dags dato uavklart, men sedvanen er at større kostnadskrevende anlegg tildeles denne type midler. Hvis/når nasjonal anleggspolitisk plan vedtas og tildeles midler, vil programmidler evt. kunne bli større enn det som er lagt til grunn her.
- Muligheter for og etablering av sponsorsamarbeider er en viktig del av konseptet for nasjonalanlegg. Det er naturlig å anta at man kan hente inn betydelige midler knyttet til nasjonalanlegg, men beløp fra sponsorbidrag er lagt relativt moderat slik at prosjektet ikke fullt og helt avhenger av dette.
- Refusjon av merverdiavgift er et komplisert område som krever nøye gjennomgang i et konkret prosjekt. Generelt vil MVA kunne kompenseres via idrettens ordning eller via normal MVA refusjon for MVA registrerte selskap. Det er også mulig med en kombinasjon av de to ordningene. Det er lagt til grunn full refusjon av MVA på alle refusjonsberettigede kostnader. Dette vil si at verdi av dugnad og finansieringsutgifter er fratrasket før beregning av MVA refusjon.

I sum gir denne finansieringsmodellen en «overfinansiering» på kr 1.782.500, som man ser ved å sammenligne investeringsbudsjett i tabell 6-1 med langsiktig finansiering i tabell 6-6.

Tabell 6-6: Langsiktig finansieringsplan for nasjonalanlegg – «realistisk scenario»

Langsiktig finansieringsplan NKF Nasjonalanlegg - "realistisk scenario"		
Kilde	Beløp	Kommentar
Egenkapital	4 000 000	NKF, 2 klubber
Egeninnsats/dugnad	500 000	Redusert kostnad ved bygging
Spillemidler	20 800 000	Ikke bergning, men maks 1/3 av budsjett
Interkommunalt investeringstilskudd	4 700 000	2 kommuner 5%
Kommunalt byggetilskudd	1 000 000	Særlig kostnadskrevende anlegg? Sjekk med aktuell vertskommune!
Programmidler	5 000 000	NIF Nasjonal Anleggsplan (Særegne anlegg/mesterskapsanlegg)
Sponsormidler	2 000 000	Usikre midler
Momsrefusjon/kompensasjon	10 782 500	25% av budsjett minus finansutgifter og dugnad
Lån	0	Må betjenes over drift - se driftsbudsjett
Totalt	48 782 500	

Tabell 6-7: Mellomfinansieringsplan for nasjonalanlegg – «realistisk scenario»

Mellomfinansieringsplan NKF Nasjonalanlegg - "realistisk scenario"		
Kilde	Beløp	Kommentar
Egenkapital	4 000 000	NKF, KKK, OKK
Egeninnsats/dugnad	500 000	Redusert kostnad ved bygging
Spillemidler	0	
Interkommunalt investeringstilskudd	4 700 000	2 kommuner 5% av budsjett
Kommunalt byggetilskudd	2 000 000	Særlig kostnadskrevende anlegg
Programmidler	0	NIF Nasjonal Anleggsplan (Særegne anlegg/mesterskapsanlegg)
Sponsormidler	2 000 000	Usikre midler
Momsrefusjon/kompensasjon	10 782 500	25% av budsjett minus finansutgifter og dugnad
Lån	23 017 500	Må betjenes over drift - se driftsbudsjett
Totalt	47 000 000	

Planen for mellomfinansiering angår tidsfasen fra ferdigstilt anlegg til utbetaling av offentlige stønader. Full utbetaling av alle stønader strekker seg normalt over flere år. I hovedsak dreier dette seg om spillemidler og eventuelle programmidler. Som man ser i tabell 6-7 kommer man i denne fasen ut med en betydelig lånefinansiering, noe som videre reflekteres i finansutgifter i driftsbudsjettet i neste kapittel (6.3).

Tabell 6-8: Spillemiddelberging nasjonalanlegg – 2021/2022 regler

Spillemidler NKF Nasjonalanlegg - 2021/2022 regler		
Anleggsdel	Beløp	Kommentar
Stort buldrearlegg > 500 m2 * 1	3 000 000	Generell buldrearlegg
Mellomstort buldrearlegg > 250 m2 * 1	1 500 000	Konkurranselanlegg buldring og lavere buldrearlegg 340m2
Mindre buldrearlegg < 120m2 * 1	300 000	Treningsvegger buldring 96 m2
Klatrehall 15 m > 330m2	4 200 000	Konkurranselanlegg tauklattring 480 m2
Klatrehall 15m > 330m2 * 5	21 000 000	Generell klatreanlegg og autobelay 330 m2 x 5
Klatrehall 15m > 330m2 * 1	4 200 000	Speedvegg 334 m2
Klatrehall 10m > 120m2 * 4	6 000 000	Kurs og nybegynner anlegg
Lagerrom min 50 m2 * 3	600 000	lagerrom 100 m 2 og lager/vaskerom/verksted 50 m2
Styrketreningsrom min 100 m2	500 000	
Garderober min 50 m2 *2	600 000	
Sosiale rom min 100 m2	500 000	
Klubblokale min 50 m2 * 2	600 000	Møterom/kontorer/personalrom
Totalt	43 000 000	
Totalt med interkommunal status	55 900 000	30% ekstra spillemidler for interkommunal status

«Worst-case scenario»

For å vurdere robustheten av prosjektet har et mulig «worst-case scenario» for både langsiktig finansiering og mellomfinansiering blitt utformet, vist i tabell 6-9 og tabell 6-10. I korte trekk er det i «worst-case scenariet» lagt følgende til grunn:

- Anlegget oppnår ikke interkommunal status.
- Anlegget tildeles ikke programmidler fra KUD.
- NKF oppnår ikke signifikante sponsormidler til anlegget.

Konsekvensen av disse elementene er at NKF har behov for langsiktig lånefinansiering på ca. 15 MNOK, og at for mellomfinansiering øker banklån fra ca. 23 MNOK til ca. 31 MNOK. For å se effekten av disse forutsetningene på realisering og drift, henvises det videre til driftsbudsjettene vist i neste kapittel.

Tabell 6-9: Langsiktig finansieringsplan for nasjonalanlegg – «worst-case scenario»

Langsiktig finansieringsplan NKF Nasjonalanlegg - "worst-case scenario"		
Kilde	Beløp	Kommentar
Egenkapital	4 000 000	NKF, 2 klubber
Egeninnsats/dugnad	500 000	Redusert kostnad ved bygging
Spillemidler	16 000 000	Ihht beregning, men maks 1/3 av budsjett og uten interkomm. Status
Interkommunalt investeringstilskudd	0	2 kommuner 5%
Kommunalt byggetilskudd	1 000 000	Avhengig av lokale regler
Programmidler	0	NIF Nasjonal Anleggsplan (Særegne anlegg/mesterskapsanlegg)
Sponsormidler	0	Ev bonus
Momsrefusjon/kompensasjon	10 782 500	25% av budsjett minus finansutgifter og dugnad
Lån	14 717 500	Må betjenes over drift - se driftsbudsjett
Totalt	47 000 000	

Tabell 6-10: Mellomfinansieringsplan for nasjonalanlegg – «worst-case scenario»

Mellomfinansieringsplan NKF Nasjonalanlegg - "worst case scenario"		
Kilde	Beløp	Kommentar
Egenkapital	4 000 000	NKF, KKK, OKK
Egeninnsats/dugnad	500 000	Redusert kostnad ved bygging
Spillemidler	0	
Interkommunalt investeringstilskudd	0	2 kommuner 5%
Kommunalt byggetilskudd	1 000 000	Særlig kostnadskrevende anlegg
Programmidler	0	NIF Nasjonal Anleggsplan (Særegne anlegg/mesterskapsanlegg)
Sponsormidler	0	Ev bonus
Momsrefusjon/kompensasjon	10 782 500	25% av budsjett minus finansutgifter og dugnad
Lån	30 717 500	Må betjenes over drift - se driftsbudsjett
Totalt	47 000 000	

6.3 Driftsbudsjett

Det generiske driftsbudsjettet er bygd opp basert på erfaringer og tall fra både oppstartsfase og kontinuerlig drift fra sammenlignbare anlegg i Norge, og så skalert både i forhold til størrelse, nødvendig befolkningsgrunnlag og driftsmodell. Tallgrunnlag for omsetning og driftsresultat i noen utvalgte klatresenter er vist i Figur 6-1 under.

Klubb/senter	Driftsinntekt	Driftsresultat
Oslo Klatresenter*	31.499.000	6.385.000
Klatreverket Torshov*	29.263.000	9.049.000
Bodø – Mørkvedhallen*	15.230.000	3.508.000
Tromsø klatresenter**	8.799.000	1.120.000
Bergen Klatresenter AS**	12.712.000	

* 2019 – før Covid

** 2021 – stiftet 2019

Figur 6-1: Økonomisk potensial

I delkapittel for driftsbudsjett fortsetter vinklingen med et «realistisk scenario» og et «worst-case scenario». «Realistisk scenario» for drift bygger videre på «realistisk scenario» for finansiering (kap. 6.2), mens «worst-case scenario» for drift legger «worst-case scenario» for finansiering til grunn (kap. 6.2).

«Realistisk scenario»

Overordnet driftsbudsjett «realistisk scenario» er vist i tabell 6-11, med detaljerte driftsinntekter vist i tabell 6-12, driftsutgifter i Tabell 6-13 og oppsett for finansutgifter i tabell 6-14. Som man ser i tabell 6-11: driftsbudsjett for nasjonalanlegg – «realistisk scenario», gir dette scenariet et samlet overskudd på ca. 13,6 MNOK over de første 4 ½ årene med drift, der man går med et lite underskudd eller i balanse første 1 ½ år. Dette viser at den første perioden etter oppstart er kritisk både mht. inntekter/kundegrunnlag og høye finansieringskostnader. Det er derfor viktig at selskapet har en likviditetsbuffer ved oppstart. Finansieringsmodellen må sikre tilstrekkelig likviditetsbuffer, minimum på nivå med forventet samlet underskudd i oppstartsfasen. Dette er det tatt høyde for via buffer i investeringsbudsjettet.

Estimat for driftsinntekter er vist i detalj i tabell 6-12. Her er alle inntektstyper, som er relevante for nasjonalanlegget, tatt inn. Det vil si at klubbaktiviteter, som klubbtreninger osv. ikke er tatt med. Derimot legges det til grunn at alle som klatrer, også i regi av klubbtrening, enten betaler drop-in eller har årskort/periodekort. Det er lagt til grunn en gradvis økning i besøk og inntekter over de første driftsårene.

Detaljerte driftsutgifter er vist i tabell 6-13. Utgifter er estimert for drift av høy kvalitet på alle områder. Det legges opp til en gradvis opptrapping av bemanning og investeringer i drift over en oppstartsfase. Vi har lagt til grunn 14 fulle årsverk ved full drift. Dette skal dekke all daglig drift som et normalt «kommersielt senter». Dette vil for eksempel si at daglig ruteskruing for normal drift, samt kurs ligger under AS sin del av drift. Klubbtreninger, landslagsaktiviteter, samlinger, konkurransesimulering og konkurranser er ikke en del av AS sin driftsorganisasjon og dekkes av klubber og NKF. Det er også lagt inn delvis bemanningsutgifter de siste 3 måneder før driftsoppstart for å forberede oppstart. Videre ser man at finansutgifter faller markant fra år 2 til år 3, dette på grunn av utbetaling av offentlige midler. Finanskostnadene er vist i tabell 6-14. Realistisk sett vil dette skiftet for utbetaling av støtte foregå mer gradvis over en periode, og det er vanskelig å si eksakt hvordan utbetalingsforløpet vil foregå.

Med tallene som er lagt til grunn, ser man? en normal utvikling i driftsinntekter og resultat. Det er viktig å påpeke at man bør ha en likviditetsbuffer for oppstartsperioden, da man må ta høyde for at det tar tid å bygge opp en drift og omsetning som skaper overskudd. Basert på dette anslåes det at et

godt driftet nasjonalanlegg av rett størrelse og med tilstrekkelig befolkningsgrunnlag, vil kunne skape betydelige overskudd som kan disponeres til klatresportens beste.

Tabell 6-11: Driftsbudsjett for nasjonalanlegg – «realistisk scenario»

Overordnet driftsbudsjett NKF Nasjonalanlegg - realistisk case					
	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4
Kommentarer	Driftsforberedelse & 1/2 år drift. Mellomfinansiering med kun renter	Første fulle driftsår. Mellomfinansiering med kun renter	Full drift - organisk vekst. Mellomfinansiering med kun renter	Organisk vekst. Spilemidler og programmidler utbetalt - full lånebetjening med renter og avdrag.	Organisk vekst. Full lånebetjening med renter og avdrag.
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	8 370 000	17 525 000	20 210 000	22 930 000	26 610 000
Sponsorinntekter	1 250 000	1 500 000	2 000 000	2 250 000	2 500 000
Andre inntekter	300 000	1 590 000	2 650 000	3 040 000	3 380 000
Sum	9 920 000	20 615 000	24 860 000	28 220 000	32 490 000
Driftskostnader					
Lønnskostnad	3 600 000	6 300 000	7 000 000	8 400 000	9 800 000
Leie & finanskostnader	5 338 500	10 677 000	10 962 000	10 002 000	10 295 000
Andre driftskostnader	1 450 000	3 616 000	4 383 000	5 050 000	5 591 000
Sum	10 388 500	20 593 000	22 345 000	23 452 000	25 686 000
Resultat	-468 500	22 000	2 515 000	4 768 000	6 804 000

Tabell 6-12: Driftsinntekter for nasjonalanlegg – «realistisk scenario»

Driftsinntekter NKF Nasjonalanlegg - realistisk case						
	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	Kommentar
Sponsor/reklame årlig	1 250 000	1 500 000	2 000 000	2 250 000	2 500 000	
Driftstilskudd/spilemidler	300 000	750 000	1 000 000	1 250 000	1 500 000	Tilskudd kommune, spillemidler utstyr
BK kurs & test, andre kurs	350 000	675 000	870 000	960 000	1 050 000	40 - 50 årlige kurs a 10-12 deltakere
Arrangementer	500 000	1 000 000	1 250 000	1 500 000	1 750 000	Div arr: ppt, skole, idrettslag, bedrifter, bursdag
Dagtid driftsavtaler	500 000	1 000 000	1 250 000	1 500 000	1 750 000	Avtaler med institusjoner og skoler
Drop-in besøk	2 860 000	6 850 000	7 300 000	7 990 000	9 860 000	Økning fra 125 til 200 drop-in per dag
Årskort	1 800 000	3 000 000	3 720 000	4 340 000	4 725 000	Økning fra 500 til 750 årskort
Klippekort	360 000	600 000	720 000	840 000	975 000	Økning fra 500 til 750 klippekort
Utstyrsutleie	500 000	900 000	1 100 000	1 300 000	1 500 000	Gir ca 60 utleie a 50,- pr dag
Utstyrsalg	750 000	1 750 000	2 000 000	2 250 000	2 500 000	
Kiosksalg + div	750 000	1 750 000	2 000 000	2 250 000	2 500 000	
MVA kompensasjon	0	840 000	1 650 000	1 790 000	1 880 000	
Totalt	9 920 000	20 615 000	24 860 000	28 220 000	32 490 000	

Tabell 6-13: Driftsutgifter for nasjonalanlegg – «realistisk scenario»

Driftsutgifter NKF Nasjonalanlegg - realistisk case						
	År 0 (1/2 år)	År 1	År 2	År 3	År 4	Kommentar
Lønnskostnader	3 600 000	6 300 000	7 000 000	8 400 000	9 800 000	Økning fra 8 til 14 årsverk a 500.000 + 40% sos.utg.
Renhold	200 000	400 000	400 000	500 000	500 000	
Varekostnader	500 000	1 166 000	1 333 000	1 500 000	1 666 000	Salgsvarer, forbruksvarer
Vedlikehold, investering	0	500 000	1 000 000	1 250 000	1 500 000	Utstyr, tak, inspeksjon
Strøm, vann, varme	500 000	1 000 000	1 100 000	1 200 000	1 300 000	
Husleie	4 750 000	9 500 000	9 785 000	9 785 000	10 078 000	
Finansutgifter	588 500	1 177 000	1 177 000	217 000	217 000	
Regnskap	100 000	200 000	200 000	250 000	250 000	
Forsikring etc	50 000	100 000	100 000	100 000	125 000	
Diverse/buffer	100 000	250 000	250 000	250 000	250 000	
Totalt	10 388 500	20 593 000	22 345 000	23 452 000	25 686 000	

Tabell 6-14: Finanskostnader for nasjonalanlegg – «realistisk scenario»

NKF Nasjonalanlegg Finanskostnader "realistisk scenario"		
	Langsiktig finansiering	Mellomfinansiering
Lån	0	24 000 000
Renter/mnd	0	80 000
Avdrag/mnd	0	0
Lånebelastn/mnd	0	80 000
Kostverdi/avskrivningsgrunnlag	6 500 000	
Avskrivning/år	217 000	217 000
Avskrivning/mnd	18 083	18 083
Finansutgifter/mnd	18 083	98 083

«Worst-case scenario»

For å vurdere robustheten av prosjektet er et mulig «worst-case scenario», for både finansiering og drift, inkludert. Finansiering ble behandlet i detalj i kapittel 6.2.

«Worst-case scenario» for drift er vist i detalj i tabell 6-15, tabell 6-16 og tabell 6-17, med samme oppbygning som for «realistisk scenario», og oppsett for finansutgifter i tabell 6-18. På inntektssiden er det tatt utgangspunkt i 30% omsetningssvikt på alle besøksrelaterte inntektskilder. På utgiftssiden er det tatt med økte finansutgifter fra «worst-case» finansiering, mens det samtidig har «strammet inn» både på bemanning og investering for å redusere utgifter på en rimelig måte. I sum representerer dette et ganske ekstremt scenario, med sammenfall av sviktende finansiering og sviktende omsetning. Dette leder til et samlet driftsunderskudd i størrelsesorden 1 MNOK over de første 4 ½ år med drift.

Tabell 6-15: Driftsbudsjett for nasjonalanlegg – «worst-case scenario»

Overordnet driftsbudsjett NKF Nasjonalanlegg - "worst case" (30% inntektssvikt)					
	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4
Kommentarer	Driftsforberedelse & 1/2 år drift. Mellomfinansiering med kun renter	Første fulle driftsår. Mellomfinansiering med kun renter	Full drift - organisk vekst. Mellomfinansiering med kun renter	Organisk vekst. Spilemidler og programmidler utbetalt - full lånebetjening med renter og avdrag.	Organisk vekst. Full lånebetjening med renter og avdrag.
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	6 470 000	13 510 000	15 590 000	17 680 000	19 830 000
Sponsorinntekter	970 000	1 160 000	1 540 000	1 740 000	1 930 000
Andre inntekter	300 000	1 500 000	2 540 000	2 890 000	3 190 000
Sum	7 740 000	16 170 000	19 670 000	22 310 000	24 950 000
Driftskostnader					
Lønnskostnad	2 600 000	5 600 000	6 300 000	6 650 000	7 000 000
Leie & finanskostnader	5 684 000	11 368 000	11 653 000	11 503 000	11 796 000
Andre driftskostnader	1 073 000	2 200 000	2 461 000	2 873 000	3 151 000
Sum	9 357 000	19 168 000	20 414 000	21 026 000	21 947 000
Resultat	-1 617 000	-2 998 000	-744 000	1 284 000	3 003 000

Tabell 6-16: Driftsinntekter for nasjonalanlegg – «worst-case scenario»

Driftsinntekter NKF Nasjonalanlegg - "worst case" (30% inntektssvikt)						
	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	Kommentar
Sponsor/reklame årlig	970 000	1 160 000	1 540 000	1 740 000	1 930 000	30% reduksjon
Driftstilskudd/spillemidler	300 000	750 000	1 000 000	1 250 000	1 500 000	Tilskudd upåvirket
BK kurs & test, andre kurs	270 000	520 000	670 000	740 000	810 000	30% reduksjon
Arrangementer	390 000	770 000	970 000	1 160 000	1 350 000	30% reduksjon
Dagtid driftsavtaler	390 000	770 000	970 000	1 160 000	1 350 000	30% reduksjon
Drop-in besøk	2 200 000	5 270 000	5 620 000	6 150 000	7 020 000	30% reduksjon
Årskort	1 390 000	2 310 000	2 870 000	3 340 000	3 580 000	30% reduksjon
Klippekort	280 000	470 000	560 000	650 000	700 000	30% reduksjon
Utstyrsutleie	390 000	700 000	850 000	1 000 000	1 160 000	30% reduksjon
Utstyrssalg	580 000	1 350 000	1 540 000	1 740 000	1 930 000	30% reduksjon
Kiosksalg + div	580 000	1 350 000	1 540 000	1 740 000	1 930 000	30% reduksjon
MVA kompensasjon	0	750 000	1 540 000	1 640 000	1 690 000	lhht reduserte driftsutgifter
Totalt	7 740 000	16 170 000	19 670 000	22 310 000	24 950 000	

Tabell 6-17: Driftsutgifter for nasjonalanlegg – «worst-case scenario»

Driftsutgifter NKF Nasjonalanlegg - "worst case" (30% inntektssvikt)						
	År 0 (1/2 år)	År 1	År 2	År 3	År 4	Kommentar
Lønnskostnader	2 600 000	5 600 000	6 300 000	6 650 000	7 000 000	Økning fra 8 til 10 årsverk a 500.000 + 40% sos.utg.
Renhold	200 000	400 000	400 000	500 000	500 000	
Varekostnader	223 000	300 000	361 000	423 000	476 000	Salgsvarer, forbruksvarer
Vedlikehold, investering	0	200 000	300 000	400 000	500 000	Utstyr, tak, inspeksjon - begrenset investering
Strøm, vann, varme	500 000	1 000 000	1 100 000	1 200 000	1 300 000	
Husleie	4 750 000	9 500 000	9 785 000	9 785 000	10 078 000	
Finansutgifter	934 000	1 868 000	1 868 000	1 718 000	1 718 000	Fra "worst-case" finansierings scenario
Regnskap	100 000	200 000	200 000	250 000	250 000	
Forsikring etc	50 000	100 000	100 000	100 000	125 000	
Diverse/buffer	0	0	0	0	0	Buffer benyttes fullt ut
Totalt	9 357 000	19 168 000	20 414 000	21 026 000	21 947 000	

Tabell 6-18: Finanskostnader for nasjonalanlegg – «worst-case scenario»

NKF Nasjonalanlegg Finanskostnader "worst-case scenario"		
	Langsiktig finansiering	Mellom-finansiering
Lån	14 700 000	30 700 000
Renter/mnd	49 000	102 333
Avdrag/mnd	40 833	0
Lånebelastn/mnd	89 833	102 333
Kostverdi/avskrivningsgrunnlag	19 200 000	
Avskrivning/år	640 000	640 000
Avskrivning/mnd	53 333	53 333
Finansutgifter/mnd	143 167	155 667

6.4 Oppsummering

Den økonomiske oversikten og de to finansierings-scenariene som legges til grunn her viser at et prosjekt for nasjonalanlegg prinsipielt er robust økonomisk med liten finansiell risiko. Men flere elementer er viktige å legge til grunn som forutsetninger ved et eventuelt realiseringsprosjekt:

- Flest mulig usikkerheter i finansieringen må fjernes gjennom prosjektering før et prosjekt realiseres og/eller avtaler underskrives. Det bør settes et maksimalt tak for lånefinansiering.

- Det må sikres tilstrekkelig likviditet for driftsselskapet ved oppstart, slik at den krevende oppstartsfasen kan håndteres. Dette er hensyntatt i form av buffer på samlet 8,7 MNOK i investeringsbudsjett. I et realiseringsprosjekt må dette videre konkretiseres.
- Et eventuelt realiseringsprosjekt må lokaliseres slik at det finnes tilstrekkelig befolkningsgrunnlag for økonomisk drift og omsetning som lagt til grunn.

7 Klima, miljø og bærekraft

FN definerer bærekraftig utvikling som "utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov". Bærekraftig utvikling handler altså ikke bare om klima og miljø, men også om økonomiske og sosiale forhold. Målet med bærekraftig utvikling er å bygge på god ressursforvaltning med tanke på klima og miljø, samtidig som man skaper økonomisk vekst og bedrer sosiale forhold i samfunnet.

NKF ønsker å ta ansvar for egen miljøpåvirkning, og det vil derfor være viktig å jobbe aktivt med klima og miljø i utvikling av nasjonalanlegg for klatring. Det vil være viktig å inkludere miljøaspekter så tidlig som mulig i en prosjektfase. Klima – og miljøarbeidet må kartlegges tidlig, og det må stilles krav til klimavennlige løsninger. Det må også vurderes om en miljørådgiver skal involveres.

NKF vil i konkretiseringsprosjektet blant annet vurdere:

- Utslippsreduksjon gjennom krav til miljøsertifisering (Bream-NOR)
- Fossilfri byggeplass
- Gjenbruk av masser på stedet
- Terrengtilpasning for å unngå trefelling, fjerning av myr eller andre inngrep i urørt natur.
- Energifleksibelt varmesystem som varmepumpe og fjernvarmeanlegg.
- Tekniske anlegg bør i størst mulig grad basere seg på behovsstyring
- Solcellepaneler
- Materialvalg – materiale med lave klimagassutslipp:
  - Massiv trelementer i dekker og vegger
  - Resirkulert stål
  - Lavkarbonbetong klasse A
  - Lavtemperaturasfalt
- Bærekraftig drift:
  - Innarbeide rutiner mht. bærekraft
  - Avfallshåndtering
  - Gjenbruk
  - God helse og livskvalitet
  - Inkludering og mangfold – satsning opp mot vanskeligstilt ungdom og minoritetsgrupper.
  - Økonomisk barrierer

Klare krav på disse punktene vil bli stilt til alle leverandører og samarbeidspartnere.

8 Konklusjon og anbefaling

8.1 Oppsummering

Forstudierapporten går gjennom ulike problemstillinger og aspekter knyttet til etablering av et nasjonalanlegg for klatring, og søker å belyse disse for å gi et godt beslutningsgrunnlag.

Forstudien har vist at sentrale behov kan løses gjennom etablering av et nasjonalanlegg innenfor de rammene som beskrives. Nasjonalanlegget skal fylle ulike roller som:

- Stabile inntekter til finansiering av toppidrett, konkurranser og andre aktiviteter
- Mesterskap/konkurransenlegg – nasjonale, nordiske og internasjonale konkurranser
- Landslagsanlegg
- Kompetansesenter
- Klubbtreninganlegg
- Klatresenter for bredde og rekruttering

Det er gjennomført en konseptstudie som angir nødvendig størrelse, funksjoner og løsninger for at nasjonalanlegget skal fungere godt for formålene identifisert i behovsanalysen. Etter behovsanalyse og konseptstudie er det forsøkt å belyse fordeler og ulemper ved ulike alternativer for lokalisering av et nasjonalanlegg. Basert på dette og de gjengitte lokaliseringskriteriene under, konkluderer forstudien med at plassering sentralt på Østlandet/i Oslo-regionen er beste løsning. Trondheim eller Stavanger er også mulige løsninger, men mindre gunstig. Vurderingen er gjengitt i tabell 8-1 under, og lokaliseringskriteriene er som følger:

- 1) Befolkningsgrunnlag og potensiale for økonomisk bærekraftig daglig drift med overskudd i et lengre tidsperspektiv. SSB's indekser for sentralitet benyttes.
- 2) Geografisk plassering på nasjonalt nivå – anlegget skal lokaliseres slik at det blir lettest mulig tilgjengelig for klatrere fra hele landet.
- 3) Geografisk plassering, logistikk og reisehensyn på lokalt og regionalt nivå – anlegget skal i størst mulig grad være tilgjengelig med kollektivtransport.
- 4) Lokal eller regional forankring med klubbmiljøer og kompetanse innen aktivitet, anleggsdrift, sportslig utvikling, bredde og toppidrett.
- 5) Geografisk plassering, logistikk og kostnads- og reisehensyn for internasjonale konkurranser og arrangementer.
- 6) Realistisk velfungerende alternativ for NKF aktiviteter som
  - NKF landslagsaktivitet
  - NKF kompetanse-aktiviteter
  - NKF bredde-aktiviteter
  - Mulig med samlokalisering av NKF administrasjon
- 7) Lokalisering bidrar til å løse et lokalt eller regionalt anleggsbehov

Tabell 8-1: Vurdering av geografisk plassering etter lokaliseringskriterier

Kriterie	Østlandet – Oslo-regionen	Vestlandet - Bergen	Sør-Vestlandet – Stavanger	Midt-Norge - Trondheim
Potensiale for økonomisk bærekraftig daglig drift	●	◐	◑	◐
Geografisk plassering på nasjonalt nivå	●	◐	◐	◐
Geografisk plassering, logistikk og reisehensyn på lokalt og regionalt nivå	●	●	●	●
Lokal eller regional forankring med klubbmiljøer	●	●	◐	◐
Kompetanse/ressurser innen aktivitet	●	●	◑	◑
Kompetanse innen anleggsdrift	◐	●	◑	◑
Sportslig utvikling - bredde og topp	●	●	◐	◐
Logistikk og kostnader internasjonale aktører	●	◐	◐	◐
Realistisk alternativ for NKF-drevne aktiviteter	●	◐	◑	◑
Lokalisering bidrar til å løse et lokalt eller regionalt anleggsbehov	●	◐	●	●
Samlokalisering NKF administrasjon	●	◐	◐	◐
Oppsummert	●	◐	◑	◐

Ulike organisasjonsmodeller er gått gjennom og vurdert. Valg av modell er avhengig av hvilke partnere som inngår i et konkret prosjekt. NKF ser det som mest sannsynlig med et samarbeidsprosjekt mellom NKF og klubb(er), og at etablering av et AS med NKF som majoritetseier da er den beste organisasjonsmodellen.

Et velfungerende nasjonalanlegg er avhengig av profesjonell drift med en kompetent driftsorganisasjon. Dette oppnås best med en dedikert driftsorganisasjon med eget ansvar for alle aspekter av daglig drift.

I konseptstudien er investeringsbudsjett, finansieringsplan og driftsbudsjett analysert. Det er vist at et godt driftet nasjonalanlegg av rett størrelse med plassering slik at befolkningsgrunnlaget er stort nok er økonomisk realiserbart, og vil kunne skape betydelige overskudd som kan disponeres til klatresportens beste.

Til slutt ønsker NKF å understreke viktigheten av at ambisjoner for klima, miljø og bærekraft er en naturlig del av et prosjekt for nasjonalanlegg klatring.

8.2 Anbefaling

Basert på analysene som er gjennomført i forstudien anbefales det at NKF etablerer et konkret realiseringsprosjekt for nasjonalanlegg klatring. Videre anbefales følgende:

- Anlegget anbefales lokalisert sentralt på Østlandet/i Oslo-regionen, der Oslo-regionen defineres som: Maksimalt en times reisetid med kollektivtransport fra Gardermoen, og samtidig maksimalt en times reisetid fra sentrale deler av Oslo/Oslo sentralstasjon.
- Det anbefales at NKF søker partnerskap med en eller flere klubber for et konkret prosjekt.
- Et konkret prosjekt anbefales å bygge på konseptstudien som er gjennomført, med størrelse, funksjoner og løsninger beskrevet som utgangspunkt, samt at ambisjonene for klima, miljø og bærekraft legges til grunn.
- Det anbefales at prosjektet organiseres som et aksjeselskap med NKF som majoritetseier, samt at det etableres en dedikert driftsorganisasjon som beskrevet.
- Det anbefales at NKF styre og administrasjon gis rammer for disponering av egenkapital og rammer for prosjektbudsjett som samsvarer med budsjettestimater og finansieringsmodell.

I tillegg til anbefalingene over vil NKF understreke at tidsaspekt og framdrift er viktig. Kommersiell aktør ekspanderer kraftig og nye anlegg planlegges og bygges raskt. Det er viktig at NKF med klubbene kommer i forkant av konkurrerende etableringer med vårt nasjonalanlegg.

9 Referanser

Norges klatreforbund. Strategi for Norges klatreforbund 2022-2024 – Vedtatt av Klatretinget 23.4.2022 (2022)

<https://klatring.no/strategi-og-planer>

Statistisk sentralbyrå. Sentralitetsindeksen (2020)

<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/sentralitetsindeksen.oppdatering-med-2020-kommuner>